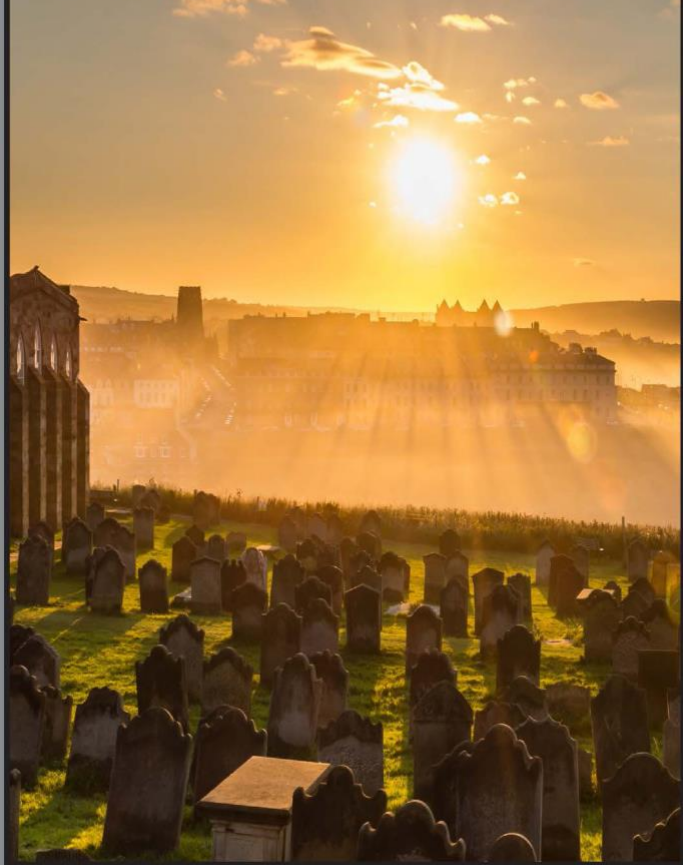

Remény a síron túl

Remény a síron túl

1. FEJEZET

Mi a halál?

A halál az ember legnagyobb ellensége; és az ember számára elérhető összes információforrás közül egyedül a Biblia nyújt nekünk egyértelmű információt azok jövőjéről, akiket ez a rettegett szörnyeteg elragad. Isten Igéje megígéri, hogy eljön az az idő, amikor „nem lesz többé halál”, és továbbá, hogy azok, akik meghaltak, újra élni fognak (Jelenések 21:4; János 5:28, 29). A Teremtőnek a haldokló emberiség számára tett rendelkezéséről való tudás igazi vigasztalás lehet azok számára, akik szeretett halottaikért gyászolnak.

A halál szörnyű kísértetéhez hozzáadódik a síron túl váró dolgok szinte általános bizonytalansága. Mi történik az emberrel a halál utáni pillanatban? Az a személy valamilyen rejtélyes módon még életben van, és a temetkezési vállalkozás körül lebeg, miközben barátai összegyűlnek, hogy gyászolják távozását? Vagy elindult valami ismeretlen és „valahol lévő gyönyörű szigetre”? Vagy, ha az elhunyt nem volt keresztény, most a hagyományos kárhozottak tartományában van, ahol arra van ítélve, hogy örökké szenvedjen a tűz és kénkő poklában?

Bármennyire is próbálkozunk, nem tudjuk teljesen eltávolítani ezeket a kérdéseket a fejünkől. És bár sokan közülünk részben azzal vigasztalhatjuk magunkat, hogy legalább sok közeli barátunk és

rokonunk, aki meghalt, jó ember volt, és hűségesen hitt a kereszténységben, ahogyan azt ő értette, és ezért elfogadott hiedelmeink szerint most boldog lehet a mennyben; mégis, mindannyiunknak voltak kedves barátaink, és valószínűleg rokonaink is, akik az ortodox hit és gyakorlat határain kívül haltak meg, és nem tudjuk nem elgondolkodni azon, mi lett velük. Most szenvednek, vagy boldogok?

A tudomány nem ad reményt

A tudomány azt mondja nekünk, hogy nincs bizonyíték az emberi élet folytatására a halál bekövetkezte után. Mivel ez a materializmus korszaka, sokan hajlamosak elfogadni ezt a nézetet. Az állítás szerint az életerő tekintetében az ember nem különbözik az alacsonyabb rendű állatoktól; az emberi faj magasabb rendű intelligenciája nem annak a hagyományos elméletnek köszönhető, miszerint az ember magában rejt egy különálló intelligenciát, amelyet „léleknek” vagy „szellemnek” neveznek, hanem annak a ténynek, hogy az ember felsőbbrendű, kifinomultabb szervezetet birtokol, mint az állatvilág.

Vessünk most egy pillantást néhány olyan bibliai szakaszra, amelyek egyértelműen azt mutatják, hogy a tudománynak igaza van, ami a halottak jelenlegi állapotát illeti. A Prédikátor 9:5 így szól: „Mert az élők tudják, hogy meghalnak, de a halottak semmit sem tudnak.” A Zsoltárok 49:10-12 is erre utal: „A bölcseknek végül meg kell halniuk, akár csak a bolondoknak és az értelmetleneknek, és minden vagyonukat hátrahagyják. A sír az örök otthonuk, ahol

örökre maradnak. Lehet, hogy a birtokaikat magukról nevezik el, de hírnevük nem tart örökké. Meghalnak, akárcsak az állatok.”

A Mózes első könyve 2:7-ben azt olvassuk, hogy „az Úr Isten a föld porából formálta az embert, és az orrába lehelt életet; és az ember élő lélekké lett.” Később, miután ez az eredetileg tökéletes pár vétkezett, Isten így szólt: „Izzadságoddal fogod megkeresni kenyeredet, míg visszatérsz a földbe, mivel abból vétettél; mert por vagy, és porrá leszel.” (Mózes 3:19). A Zsoltárok 146:4-ben Dávid határozott kijelentést tesz azokról, akik visszatérnek a porba. Idézzük: „Amikor kiadják utolsó leheletüket, visszatérnek a földbe, és minden tervük velük együtt meghal.” Ha a nyelvnek van bármilyen értelme, akkor nem lehet tévedés, hogy ezek a szavak a halott embert eszméletlennek írják le, akinek minden gondolata elpusztult.

Figyeljük meg újra a zsoltáros kijelentését: „Amikor kiadják utolsó leheletüket, visszatérnek a földbe.” Ha az embert, mint tudatos, élő lényt, az anyagi test és az élet lehelete egyesülése hozta létre, akkor ésszerűnek tűnik, hogy amikor ez a két elem szétválik, az élet megszűnik; és pontosan ezt állítja a szöveg: „minden tervük velük együtt meghal.”

Egyesek talán elgondolkodnak az „élet leheletén”, és azt gondolják, hogy ez talán valami, ami a test halála után is tovább él. A „lélek” témáját későbbi megfontolásra hagyjuk, de most vizsgáljuk meg egy olyan szakaszt, amely leírja a haldoklás folyamatát, és pontosan megmutatja, mi lesz a két fő elem sorsa,

amelyeket az isteni, teremtő bölcsesség egyesített az emberi élet létrehozása érdekében. A szöveg így hangzik: „Akkor a por visszatér a földre, amint volt; és a lélek visszatér Istenhez, aki adta.” Prédikátor 12:7

A szöveg megfelelő megértésének kulcsa a „visszatér” szóban rejlik, amelyet mind a testre, mind a lélekre vonatkoztatnak. A testről azt mondják, hogy visszatér a földre. Ez azért van, mert elemei eredetileg a földből származnak. Ebből következik tehát, hogy ha a lélek visszatér Istenhez, akkor az emberi szervezetbe való belépése előtt Isten mellett kellett lennie. Ha ebben az értelemben Istennél lenni azt jelenti, hogy a mennyben lenni, akkor ebből az következik, hogy ha az itt említett „lélek” egy tudatos lény, amely képes élvezni az életet egy szellemi mennyben, az azt jelenti, hogy mindannyian abban a szellemi mennyben kellett lennünk, mielőtt megszülettünk; különben nem lehetne azt mondani, hogy „visszatérünk”, amikor meghalunk.

Mi is valójában a „Szellem”?

A héber szó, amelyet itt „szellemnek” fordítottak, a *ruach*. Strong professzor, a héber és görög nyelv neves szakértője szerint ez a héber *ruach* szó „szél” vagy „lélegzet” jelent. Ugyanez a héber szó szerepel a Mózes első könyve 7:15-ben is, ahol azt mondják, hogy az alacsonyabb rendű állatok is rendelkeznek vele. Idézzük: „Minden élőlény, amelyben az élet lehelete [*ruach*] van, párban jött Noéhoz, és bement a bárkába.” Ha a *ruach* szó használata az emberi lényekben lévő élet leheletének vagy szellemének

leírására () azt jelenti, hogy bennünk van valamiféle intelligens entitás, amely a test halála után is tovább él, akkor ez azt is jelenti, hogy az alacsonyabb rendű állatok is eredendően rendelkeznek egy hasonló, megfoghatatlan valamivel, ami soha nem halhat meg.

De ha gondolkodásunk összhangban van Isten Igéjével, minden világossá válik. A Teremtés könyve 2:7 kijelenti, hogy Isten a föld porából teremtette az embert, és „az orrába lehelt az élet leheletét”. A test és az élet lehelete egyesülésének eredményeként „az ember élő lélekké lett”. Nyilvánvaló, hogy amikor a test visszatér a földbe, és az élet lehelete vagy szelleme visszatér eredeti forrásához – ahhoz az Istenhez, aki adta –, az egyén ugyanolyan állapotban marad, mint születése előtt, vagyis a nemlét állapotában.

Ahhoz, hogy ezt a kérdést még határozottabban eldöntsük, csak a Prédikátor 3:19-21-hez kell fordulnunk, ahol ismét a héber *ruach* szó szerepel, és ott azt mondják, hogy az ember és az állat lehelete [*ruach*] a halálkor ugyanoda kerül. Idézzük: „Mert ami az emberek fiaira történik, az az állatokra is történik; egy dolog történik velük: ahogy az egyik meghal, úgy hal meg a másik is; igen, mindnyájan egy lélegzetet [*ruach*] kapnak; így az embernek nincs előnye az állat felett: mert minden hiábavalóság. Mindnyájan egy helyre mennek: mindnyájan a porból valók, és mindnyájan ismét porrá válnak. Ki tudja, hogy az ember lelke felfelé [a mennybe] megy, és az állat lelke lefelé a földre?”

Az Újszövetség halálról szóló leírásai teljes mértékben egyeznek az Ószövetségéivel. Jézus arra utal, hogy a halottak „” eszméletvesztett állapotban vannak, amelyet ő az alváshoz hasonlít. A János 11:1–46-ban csodálatos, sokat eláruló beszámolót találunk Lázár, Jézus kedves barátjának betegségéről, haláláról és felébredéséről. Lázár nővérei, Márta és Mária szintén a Mester barátai voltak, és amikor testvérük megbetegedett, üzenetet küldtek Jézusnak, feltételezve, hogy azonnal segítségükre siet.

Ahelyett, hogy azonnal barátja, Lázár ágyához sietett volna, Jézus késlekedett. Egy kis idő elteltével így szólt tanítványaihoz: „Barátunk, Lázár alszik; de én megyek, hogy felébresszem őt az álmából.” A tanítványok félreértették ezt, azt gondolva, hogy Jézus a természetes alvásra utal. Akkor ő egyértelműen így szólt: „Lázár meghalt.” Később, Lázár sírjánál Jézus hangosan szólt a halotthoz: „Lázár, gyere ki!”, és azt olvassuk, hogy „aki meghalt, kijött”. Itt nincs utalás arra, hogy Lázár „lelke” a boldogság mennyországában vagy a kínok poklában lett volna. A beszámoló szerint a halál álmában aludt. Igen, Jézus hitt a „halál álmában”.

Lázár halálos álmából való felébredésének beszámolójában hangsúlyoztuk azt a tényt, hogy a síron túli életre vonatkozó bibliai remény a halottak feltámadásának biztosítékában rejlik, nem pedig abban a feltételezésben, hogy az ember veleszületett halhatatlansággal rendelkezik. Pál apostol teljes mértékben egyetért ezzel. Az 1 Korinthus 15:12–18-ban arra a következtetésre jut, hogy ha nincs

feltámadás, akkor „azok, akik Krisztusban elaludtak, elvesztek”.

A Jelenések könyvében is ugyanazt a gondolati egységességet találjuk a halottak eszméletlen állapotát illetően. Például a Jelenések írója azt mondja: „A tenger kiadta a benne lévő halottakat; és a halál és a pokol kiadta a bennük lévő halottakat.” (Jelenések 20:13). A pokol témáját későbbi megfontolásra hagyjuk. Most elég annyit megjegyezni, hogy az imént idézett szöveg szerint azok, akik a bibliai „pokolban” vannak, halottnak nyilvánítják őket. Ez azt jelenti, hogy nem élnek, és nem kínozzák őket. A szöveg azt is feltárja, hogy a halottak reménye az, hogy kihozzák őket a pokolból – feltámasztják őket.

Röviden tehát a „Hol vannak a halottak?” kérdésre a válasz az, hogy jelenleg eszméletlen állapotban vannak; hogy a síron túli életre vonatkozó minden remény a Szentírásban szereplő biztosítéokra összpontosul, miszerint a nagy Teremtő hatalmas ereje által, amelyet az isteni Krisztus a jövőbeli királyság idején gyakorol, „a halottak feltámadása lesz, mind az igazaké, mind a gonoszoké.” ApCsel 24:15

Sátán hazugsága

Mielőtt továbbmennénk a téma ezen szakaszán, érdemes egy pillanatra megállnunk, hogy felhívjuk a figyelmet arra a hamis elméletre, amelyet mind a keresztény, mind a nem keresztény vallásokban általánosan elfogadnak, miszerint „nincs halál”. Ha a Biblia olyan egyértelműen tanítja, hogy a halál

szomorú valóság és az ember legrosszabb ellensége, honnan származik az az elképzelés, hogy a halál barát, abban az értelemben, hogy csupán egy átjáró egy másik életbe?

A kérdés válaszát a Teremtés könyvében találjuk, az ember bűnbe és halálba való bukásáról szóló beszámolóban. Sátán, azaz a gonosz (), aki a kígyón keresztül cselekedett, amikor a halált hozó vétket megelőzően Éva anyával beszélgetett, azt mondta: „Nem fogtok meghalni.” (Teremtés 3:4). Isten viszont kijelentette, hogy az engedetlenség büntetése a halál lesz – „meg fogtok halni.” (Mózes 2:17). Az egész Biblia tanúsága összhangban van ezzel az eredeti kijelentéssel, amely meghatározza a bűn büntetését. „A bűn zsoldja a halál” – hirdeti Pál. (Róma 6:23). „Aki vétkezik, az meghal” – mondja Ezékiel (18:4). A Jelenések 20:2–3-ban azt a gondolatot kapjuk, hogy az „ősi kígyó”, amely megtévesztette Éva anyát, azóta is csaló maradt; és a történelem azt mutatja, hogy ez valóban így van. Az idők folyamán minden lehetséges megtévesztő erőfeszítést megtettek, hogy alátámasszák Sátán hazugságát: „Bizony nem haltok meg.” Ennek eredményeként ma szinte mindenki, aki egyáltalán hisz a jövőbeli létezésben, hitét arra a feltételezésre alapozza, hogy az ember veleszületett halhatatlansággal rendelkezik. De mit mond a Szentírás a halhatatlanságról? A következő fejezet ezeket a kérdéseket tárgyalja.

2. FEJEZET

Halhatatlan-e az ember?

A velünk született halhatatlanság elmélete, amely azt állítja, hogy amikor az úgynevezett halál utoléri az embert, az élőbbé válik, mint korábban, azon a feltételezésen alapul, hogy az emberi szervezetben valahol rejtőzik egy megfoghatatlan, kézzelfoghatatlan és láthatatlan én vagy intelligencia, amelyet „léleknek” neveznek. A teológusok állítása szerint ez a lélek halhatatlan, vagyis a halál nem érheti el; így amikor a test meghal, ez a belső intelligencia, vagyis az igazi ember, kiszabadul az emberi korlátok börtönéből, és örökké élvezheti az életet egy sokkal magasabb létsíkon – kivéve persze, ha gonosz lélekről van szó. Utóbbi esetben a hagyományos teológia szerint a léleknek kimondhatatlan kínokat kell elszenvednie egy szó szerinti tűzzel égő pokolban; vagy a legjobb esetben, a római katolikus teológia szerint, hosszú időt kell eltöltenie a tisztítóűzben, mielőtt élvezheti a mennyország szabadságát és áldásait.

Az „halhatatlan lélek” és a „halhatatlan lélek” kifejezéseket olyan gyakran használják a vallási beszélgetésekben, hogy azok, akik nem vizsgálták meg a kérdést, természetesnek veszik, hogy ezek bibliai kifejezések. Ezért sokak számára meglepetés lesz megtudni, hogy ezek a kifejezések egyáltalán nem találhatóak meg a Bibliában. Az emberi lélek hagyományos halhatatlansága pusztán a képzelet terméke, és semmiféle bibliai alátámasztása nincs.

A „lélek” és többes számú alakja, a „lélekek” szó több mint ötszáz alkalommal fordul elő a Bibliában, de egyetlen esetben sem utalnak arra, hogy az emberi lélek halhatatlan lenne. Éppen ellenkezőleg, ahol a Biblia a halál témáját a lélekkel összefüggésben tárgyalja, ott egyértelműen és világosan kijelenti, hogy a lélek, akárcsak a test, a halálnak van alávetve. Például a prófétán keresztül az Úr így szól: „Íme, minden lélek az enyém; amint az atya lelke, úgy a fiú lelke is az enyém: a bűnös lélek meghal.” (Ezékiel 18:4). Az Újszövetségben Jézus szavait olvassuk: „Ne féljetek azoktól, akik a testet megölik, de a lelket nem tudják megölni; inkább féljetek attól, aki mind a lelket, mind a testet elpusztíthatja a pokolban [*Gehenna*].” (Máté 10:28). Igen, még azok a lelkek is, akik a Bibliai pokolba kerülnek, elpusztulnak, nem pedig kínozzák őket vagy szenvedést okoznak nekik.

Az Ószövetségben a „lélek” szó a héber *nephesh* szóból származik. Young professzor az *Analytical Concordance of the Scriptures* című művében kijelenti, hogy ez a *nephesh* szó egyszerűen „állatot” jelent, vagy szabad fordításban azt, ami él, vagyis érző lény. A szót az Ószövetségben az alacsonyabb rendű állatokra és az emberre egyaránt használják. A 4Mózes 31:28-ban olyan állatokra alkalmazzák, mint a szarvasmarhák, a szamarak és a juhok. Így, ha ragaszkodnánk ahhoz, hogy a héber *nephesh* szó, amelyet az Ószövetségben „léleknek” fordítanak, halhatatlan lelket jelent, akkor kénytelenek lennénk arra a következtetésre jutni, hogy az alacsonyabb rendű állatok is rendelkeznek halhatatlan lélekkel –

egy olyan következtetés, amelyet kevesen fogadnának el.

Az Újszövetségben a „lélek” szó a görög „*psuche*” szóból származik. Tudjuk, hogy ennek a szónak pontosan ugyanaz a jelentése, mint a héber „*nephesh*” szónak, mivel Péter apostol ezt a szót használja az utóbbi fordítására, amikor a Zsoltárok 16:10-ből idéz. Az apostol idézete az ApCsel 2:27-ben található, és így hangzik: „Mert nem hagyod lelkemet [görögül „*psuche*”, héberül „*nephesh*”] a pokolban, és nem engeded, hogy a te Szented romlást lásson.” Péter azt mondja nekünk, hogy ez egy prófécia Jézus haláláról és feltámadásáról, arról, hogy lelke nem maradt a pokolban.

A Máté 26:38-ban Jézus a következőket mondja: „Lelkem rendkívül szomorú, akár a halálig.” Ez teljes mértékben összhangban van a Jézusra vonatkozó próféciával, amely szerint lelke „áldozatul lett a bűnért”. Igen, Jézus lelke meghalt, és ezen a nagy áldozaton keresztül az egész emberiség lelkei megváltást nyertek a haláltól, és végül feltámadnak a halál állapotából.

A „*psuche*” [magyarul „lélek”] görög szó egy másik érdekes használata az Újszövetségben az ApCsel 3:20–23-ban található. Itt egy próféciával találkozunk, amely leírja a helyreállítás, vagyis a feltámadás munkáját, amelyet a Messiás fog véghezvinni második eljövetele és királyságának megalapítása után. Azt mondják nekünk, hogy akkor „minden lélek, aki nem hallgat [nem engedelmeskedik] arra a prófétára, elpusztul a nép közül”. Így tehát mind az

Ószövetség, mind az Újszövetség hangsúlyozza azt a tényt, hogy az emberi lelkek halandók, a halálnak vannak alávetve, és hogy végül minden gonosz lélek elpusztul – nem pedig megmarad és kínozzák, ahogyan azt a sötét középkori hitvallások elhíthetni akarnák velünk.

Az első emberi lélek teremtése

Figyeljük meg alaposan azt a folyamatot, amelynek során az első emberi lélek létrejött, mivel ez segít nekünk abban, hogy világosabban megértsük, mi is valójában a lélek. A Szentírás erről a következőképpen számol be a Mózes első könyvének 2. fejezetében: „Az ÚR Isten a föld porából formálta az embert, és az orrába lehelt életet; és az ember élő lélekké lett.”

Vegyük észre, hogy a lélek itt a test, vagyis az organizmus és az élet lehelete egyesülésének eredményeként, termékeként jelenik meg – „az ember élő lélekké lett”. Ez a szakasz nem azt mondja, ahogyan sokan a múltban tévesen feltételezték, hogy Isten megteremtette az embert, majd lelket fújt belé – hanem inkább azt állítja, hogy a teremtés során az ember „lett” lélek, ami egészen más.

Először is, a leírás szerint az ember szervezete, vagy teste „a föld porából” lett kialakítva. Ez tudományosan összhangban van a ma ismert tényekkel, mivel az ember teste teljes egészében a földben található különböző kémiai elemekből áll. Ezután ebbe a szervezetbe fújták az „élet leheletét”, a levegő élettartó erejét, amelyre mind az emberi, mind az állati életnek szüksége van. A héber szó,

amelyet itt „lélegzetnek” fordítottak, a *neshamah*, ami Young professzor szerint szó szerint „lélegzetet” jelent. Az a tény, hogy ezt Ádám atya orrlyukaiba lehelték, hangsúlyozza, hogy valóban lélegzetről volt szó. Az orrlyukak bizonyára furcsa helynek tűnnének egy halhatatlan lélek elhelyezésére.

Mi történt tehát, amikor az élet leheletét belefűjták ennek az első emberi szervezetnek az orrlyukaiba? Egyszerűen ez: életre kelt – vagy, ahogy a szöveg kijelenti, „élő lélekké” vált. Így tekintve a „lélek” valójában az, ami a szervezet és a lehelet életet adó tulajdonságainak – az „élet leheletének” – egyesüléséből származik. Ennek egyszerű illusztrációja a villanyfény. Az izzó szervezete a belső vákuummal, az izzószállal stb. nem a fény; az izzón átáramló elektromosság sem a fény; hanem az izzó és az elektromosság egyesülése hozza létre a fényt. Ha megsemmisítjük az izzót (szervezetet), vagy elzárjuk az áramot (ami az élet leheletének felel meg), a fény kialszik; vagyis megszűnik létezni, kialszik.

Ugyanez vonatkozik az emberi lélekre is. Amikor a test betegség vagy baleset következtében olyan mértékben károsodik, hogy már nem tud elég jól működni ahhoz, hogy reagáljon az életet fenntartó, az élet leheletéből származó impulzusokra, az egyén lelke, vagy élete „kialszik”, vagyis megszűnik létezni, meghal. Hasonlóképpen, ha bármilyen okból vagy bármilyen módon az élet lehelete nem jut el a testbe, mint például fulladás vagy fulladásos halál esetén, az élet is megszűnik – a lélek meghal.

Ebben az összefüggésben természetesen szem előtt kell tartani, hogy az élet nagy titka – amelynek külső megnyilvánulásait bizonyos mértékben meg tudjuk érteni – a Teremtő kezében van. Ő a nagy Teremtő, nemcsak az emberé, hanem az alacsonyabb rendű állatoké is. Ő minden földi élet számára az, ami a nap a természetes fény számára; vagyis Ő a forrás. Az ember nem képes létrehozni egy szervezetet, beletenni egy kis földi levegőt, és életre kelteni. A szó szerinti levegő az élet lehelete mind az emberek, mind az alacsonyabb rendű állatok számára, mert ez a Teremtő közvetítője, amelyen keresztül az életelv átadódik a föld minden élőlényének.

Ez az életerő azonban nem értelem, hanem csupán Isten hatalma, amely által minden élet létezik. A Mózes első könyve 7:15,22-ben ez az életerő az alacsonyabb rendű állatok tulajdonságaként szerepel.

Vizsgálódásunk során rájövünk, hogy a Biblia azért kínál reményt a jövőbeli és örök életre azoknak az embereknek, akik betartják Isten törvényét, mert a Teremtő azt szándékozik, hogy továbbra is átadja nekik az életelvet, és nem azért, mert eredetileg valami halálbiztosat helyezett el a szervezetükben.

A halhatatlanság reménye

Mint már megjegyeztük, a „halhatatlan lélek” kifejezés egyáltalán nem található meg a Bibliában. A „halhatatlan” szót az egész Bibliában csak egyszer használják, és abban az egyetlen esetben az Úrra vonatkozik, nem pedig az emberre. Idézzük: „Az örök, halhatatlan, láthatatlan Királynak, az egyetlen bölcs

Istennek legyen dicsőség és dicsősség örökkön örökké.” (1 Timóteus 1:17). Az 1 Timóteus 6:16-ban találunk egy, az előzőhöz hasonló szakaszt, amelyben a „halhatatlanság” szó szerepel. Ez a szöveg is az Úrról szól, és így hangzik: „Aki egyedül rendelkezik halhatatlansággal, és olyan fényben lakozik, amelyhez senki sem közeledhet; akit senki sem látott, és látni sem tud, akinek legyen dicsőség és hatalom örökké.” Ez a két bibliai szakasz eldönti azt a kérdést, hogy az ember természeténél fogva halhatatlan-e.

A „halhatatlanság” szó még négy alkalommal fordul elő a Bibliában, és mindegyik esetben egy jövőbeli, feltételes jutalmat ír le azok számára, akik ebben az életben hűségesen követik a Mester nyomdokaiba. És itt ismét hangsúlyozzuk azt a tényt, hogy nem azt próbáljuk bizonyítani, hogy nincs jövőbeli élet az emberek számára, hanem inkább azt, hogy a jövőbeli életre vonatkozó minden remény a Biblia szerint azon a tényen alapul, hogy lesz feltámadás a halottaknak, nem pedig azon a feltételezésen, hogy természetünkénél fogva halhatatlanok vagyunk, és ezért nem halhatunk meg.

A feltámadás általános témáját egyelőre hagyjuk, és csak annyira állunk meg itt, hogy megemlítsük azt a négy igeverset, amely a keresztény reményére utal, hogy a Mesterrel együtt halhatatlanságra emelkedik. A Rómaiakhoz írt levél 2:7 így szól: „Azoknak [a keresztényeknek], akik a jót cselekedve kitartóan dicsőséget, tisztességet és halhatatlanságot keresnek, örök életet.” Ez a szöveg azt mutatja, hogy a halhatatlanság jelenleg nem a keresztény birtoka,

hanem inkább valami, amit „a jót cselekedve kitartóan” kell keresni.

Az 1 Korinthus 15:53-ban ezt olvassuk: „Mert ennek a romlandónak romolhatatlanságot kell felvennie, és ennek a halandónak halhatatlanságot kell felvennie.” Itt azt mondják nekünk, hogy a „halhatatlanság” egy tulajdonság, amelyet, ha valaha is birtokolni akarunk, „fel kell vennünk”. Az apostol egyértelműen kijelenti, hogy jelenleg „halandó” lények vagyunk. A következő vers így szól: „Amikor pedig ez a romlandó felveszi a romolhatatlanságot, és ez a halandó felveszi a halhatatlanságot, akkor teljesedik be az írott mondás: A halál diadalmaskodik.”

Csak egy másik helyen fordul elő a „halhatatlanság” szó a Bibliában, mégpedig a 2. Timóteus us 1:10-ben. A következőképpen hangzik: „De most nyilvánvalóvá vált a mi Megváltónk, Jézus Krisztus megjelenése által, aki eltörölte a halált, és az evangélium által életet és halhatatlanságot hozott a napvilágra.” Ebből a szakaszból kitűnik, hogy Urunk első eljövetele előtt senkinek sem volt még csak a lehetősége sem arra, hogy a halhatatlanságért küzdjön, ahogyan az evangéliumi korszak egyházát arra bátorítják. Továbbá azt is mutatja, hogy az életre és a halhatatlanságra vonatkozó minden remény Jézusban és az ő megváltó munkájában összpontosul.

3. FEJEZET

Mi a helyzet a pokollal?

A keresztény hit egyik tanítása, amelyet a sötét középkori babonák jelentősen eltorzítottak, az azok büntetésére vonatkozik, akik megszegik az isteni törvényt. Láttuk, hogy a Biblia egyértelmű tanítása szerint „a bűn zsoldja a halál”. (Róma 6:23). Megállapítottuk, hogy a halál bibliai meghatározása az eszméletvesztés állapota – amelyet szimbolikusan alvasként írnak le. Azt is megállapítottuk, hogy a halálbüntetés a „lélekre”, vagyis a teljes lényre vonatkozik, és nem korlátozódik pusztán az emberi szervezet szétesésére. A Biblia ezen egyszerű, de egyértelmű igazságai fényében sokan természetesen és jogosan felvetik a kérdést a gonoszok örök kíntásáról szóló tanításról.

A válasz erre a látszólagos nehézségre nyilvánvalóvá válik, amikor rájövünk, hogy az örök kíntás elmélet pusztán ember alkotta dogma, és semmiféle alátámasztást nem talál a Szentírásban. Igaz, a Biblia sokat beszél a pokolról, sőt a „pokol tűz” kifejezés is megtalálható a szent iratokban; azonban alapos vizsgálat után kiderül, hogy a bibliai pokol egyáltalán nem a kíntás helye, hanem csupán a halottak állapota; és ez az állapot, mint kiderült, az eszméletvesztés.

Természetesen mindenki tudja, hogy a Biblia minden fordítása az Ószövetség héber kézírataiból és az Újszövetség görög kézírataiból származik. Ezért ahhoz, hogy szilárd ténybeli alapunk legyen, amelyre következtetéseinket alapozhatjuk ebben az

isteni célra és tervre vonatkozó fontos kérdésben, szükséges a héber és görög nyelv szakértőivel konzultálni a „pokolnak” fordított különböző ősi szavak tényleges jelentéséről. Ha ezt megteszük, egyszerre rengeteg meglepő információ tárul elénk.

Megállapíthatjuk például, hogy az egész Ószövetségben csak egy héber szó fordítódik „pokolnak”, és ez a szó a „*sheol*”. Ez a szó összesen 65 alkalommal fordul elő. Néha „sírnak”, néha „pokolnak”, néha pedig „mélységnek” fordítják. Dr. James Strong, a héber és görög nyelv professzora a „*sheol*” szót „a halottak világának” definiálja. De ahhoz, hogy határozott következtetésre jussunk arról, hogy pontosan milyen körülmények uralkodnak ebben a „halottak világában”, szükséges a Bibliát magát tanulmányozni.

A héber „*sheol*” szó a Prédikátor 9:10-ben jelenik meg, ahol „sírnak” fordítják. Idézzük: „Bármit is talál a kezed, hogy cselekedj, azt teljes erődből cselekedd; mert nincs munka, sem terv, sem tudás, sem bölcsesség a sírban [*sheol*], ahová mész.” Ez a héber „*sheol*” szó ihletett meghatározása – az egyetlen szó, amelyet a Ószövetségben pokolnak fordítottak. Egyértelművé teszi, hogy ez a „halottak világa” egy csendes, alvó világ, amelyben nincs tudás, nincs tudat. Négyezer éven át, Ádám teremtésétől Jézus első eljöveteleig, Jehova nem használt más szót, mint ezt, hogy leírja a halottak állapotát. Ha az örök kín a bűn büntetése, nem lett volna-e rendkívül kegyetlen és igazságtalan, ha az embereket ilyen hosszú ideig tudatlanságban tartották volna erről?

A jó próféta, Jób tudta, hogy a „seol” az alváshoz hasonló eszméletvesztés állapota, és ezért, amikor olyan súlyosan szenvedett, mind lelkileg, mind testileg, arra kérte az Urat, hogy engedje le ebbe az állapotba. Igen, Jób imádkozott, hogy a Bibliai pokolba mehessen. Imája így hangzik: „Ó, ha elrejténél engem a sírban [*sheol*], ha titokban tartanál, amíg el nem múlik haragod, ha kijelölnél nekem egy meghatározott időt, és megemlékeznél rólam!” Vegyük észre, hogy Jób azért akart a „sheolba” menni, hogy elkerülje Isten haragját. Milyen nagy a különbség ez a hitvallási elmélethez képest, amely szerint a pokol az a hely, ahol Isten a legkegyetlenebbül zúdítja haragját mindazokra, akik oda kerülnek! Egy másik megjegyzendő pont itt az, hogy Jób az Úr hű szolgája volt, mégis arra számított, hogy a halála után a Bibliai pokolba kerül. Mit jelenthet ez?

Az Ószövetségben a „seol” szóval szereplő összes szöveg alapos vizsgálata megmutatja, hogy ez a „halottak világa” olyan állapot, amelybe a jók és a rosszak, a szentek és a bűnösök egyaránt kerülnek a halál után. Ez azonban nem feltétlenül a halál állandó állapota. Valójában Jób nem számított arra, hogy a halálban marad, ezért imájának befejezéseként arra kérte az Urat, hogy emlékezzen rá, és hívja ki őt a „seolból”. Felveti a kérdést: „Ha az ember meghal, vajon újra élni fog-e?”, majd saját kérdésére válaszolva megerősíti a feltámadásba vetett reményét: „Te hívsz, és én válaszolok neked; vágyakozni fogsz kezed munkájára.” Jób 14:13-15

Az Ószövetségben csupán egyszer kapcsolódik a fájdalom gondolata a pokol szóhoz, mégpedig a 116. zsoltár 3. versében, amely így hangzik: „A halál [] fájdalmai körülvettek, és a pokol [*sheol*] kínjai hatalmukba kerítettek.” Ebben a szakaszban Dávid a beszélő, és bár időnként engedett a kísértésnek, mégis, Teremtőjéhez való szívből jövő hűsége miatt „Isten szíve szerint való” embernek tartották. (ApCsel 13:22). Természetesen egy ilyen ember nem lenne megfelelő alany arra, hogy a hitvallás szerinti pokol kínjait szenvedje el. Mit jelent tehát, amikor azt mondja: „A pokol fájdalmai hatalmukba kerítettek”?

Dávid szavainak jelentése ebben a szövegben nyilvánvalóvá válik, ha figyelembe vesszük a kontextust. Arról beszél, hogy az Úr hogyan szabadította meg a haláltól, annak ellenére, hogy olyan beteg volt, hogy meghalhatott volna. A „pokol fájdalmai”, amelyekre utal, egyértelműen a haldoklás folyamatával járó fájdalmak és szenvedések – az a betegség, amely végül a próféta halálához vezetett, bár egy időre megszabadult tőle. Ebből a szempontból nézve láthatjuk, hogy a világon minden olyan szenvedés, amely végül halálhoz vezet, helyesen tekinthető „pokol fájdalmainak”, mert az a halál állapotához, a „seolhoz”, a bibliai pokolhoz vezet.

A pokol az Újszövetségben

Az Újszövetségben a görög *hades* szót használják az Ószövetségből származó idézetekben a héber „*sheol*” szó fordítására. Erre érdekes példa az ApCsel 2,27, amely így hangzik: „Mert nem hagyod lelkemet

a pokolban [*hades*], és nem engeded, hogy Szented romlást lásson.” Ezek a szavak a 16. zsoltárból származó idézetek, ahol Péter apostol ihletett tanúsága szerint Dávid próféta megjövendölte Jézus halálát és feltámadását. Ebben a próféciában Dávid a héber „sheol” szót használja, az apostol pedig a fordításban a görög *hades* szót. Ebből tudjuk, hogy az Újszövetség hades-e ugyanazt jelenti, mint az Ószövetség „sheol”-ja. Mivel a Prédikátor 9:10-ben a próféta a „sheol”-t eszméletvesztés állapotaként határozza meg, úgy tűnik, nincs helye kétségnek a pokol szó újszövetségi jelentését illetően.

Dávid próféciája a Zsoltárok 16:10-ben, amelyet – mint korábban megjegyeztük – Péter Jézus halálára és feltámadására utalóként értelmez, különösen érdekes, mert Jézust a halála idején a bibliai pokolba helyezi. Így nyilvánvaló, hogy a bibliai pokol nem olyan hely, amilyennek a sötét középkori teológia ábrázolta; hiszen biztosan nem gondolhatjuk, hogy Jézus egy kínzásokkal teli helyre került volna. De ha emlékezünk arra, hogy a bibliai pokol a halál állapota vagy körülménye, akkor megérthetjük, miért volt szükséges, hogy Jézus a pokolba menjen. A Biblia egyértelművé teszi, hogy Jézus az emberiségért végzett megváltó munkájában a bűnösök helyébe lépett a halálban, hogy váltságul, vagyis megfelelő áron szolgált a világ bűneiért. Ezzel „minden ember halálát” megízlelte, így belépett a halál állapotába, a bibliai pokolba. – Ézsaiás 53:3–10; 1 Timóteus 2:3–6; Zsidók 2:9

Visszatérés a pokolból

Hogy teljes bizonyosságot nyerjünk arról, hogy a bibliai pokol nem az örök kínzás helye, ahogyan azt a hagyományos teológia elhitetni akarja velünk, forduljunk a Jelenések 20:13 és 14 verséhez. Ebben a szakaszban a „pokolnak” fordított görög szó, a *hades* () utoljára szerepel a Bibliában. Idézzük: „A tenger kiadta a benne lévő halottakat; és a halál és a pokol [*hádész*] kiadta a benne lévő halottakat; és mindegyiküket cselekedetei szerint ítélték meg. A halál és a pokol [*hádész*] pedig a tűz-tóba vetették. Ez a második halál.”

Három kiemelkedő tény válik nyilvánvalóvá, amikor tanulmányozzuk az előző szakaszt: Először is, hogy a bibliai pokol nem feltétlenül a gonoszok vagy az igazak állandó lakhelye, mert azt mondják, hogy kiadja halottait. Másodsor, hogy a bibliai pokol nem a tűz-tó. Harmadszor, hogy azok, akikről itt azt mondják, hogy a pokolban voltak, ott halottak voltak, és nem éltek, szenvedve a kárhozottak sötétkori mélységének állítólagos kínjait.

Mint már megjegyeztük, ez a pokol utolsó említése a Bibliában, és itt úgy találjuk leírva, mint egy helyet vagy állapotot, amely teljesen kiürült lakóitól, majd szimbolikus tűz-tavában elégett vagy megsemmisült. A tűz a tudomány által ismert legpusztítóbb elemek egyike, és itt az Úr arra használja, hogy ábrázolja vagy szimbolizálja azt a tényt, hogy a Hádész, azaz az Édenben első szüleink vétkéből eredő halál állapota végre megsemmisül. 1 Korinthus 15:26

A pokol kulcsai

A Jelenések könyve 1:18-ban Jézus maga hívja fel a figyelmünket arra a lehetőségre, hogy a pokolnak végül ki kell adnia halottait, a következő szavakkal: „Én vagyok az, aki élek, és halott voltam; és íme, örökké élek, ámen; és nálam vannak a pokol és a halál kulcsai.” A kulcsokat ajtók vagy kapuk kinyitására használják. Jézus saját halálával szerezte meg a pokol és a halál szimbolikus kulcsait. Ez adja neki az isteni hatalmat, hogy kinyissa a halál nagy börtönét, és kiszabadítsa foglyait; és abban a szakaszban, amely kijelenti, hogy „a halál és a pokol kiadta a benne lévő halottakat”, pontosan ez történik.

Arra, hogy Jézus most már rendelkezik az isteni joggal a halottak feltámasztására, Pál apostol is rámutat a Rómaiakhoz írt levél 14:9-ben, amely így szól: „Erre a célra halt meg Krisztus, és támadt fel, és éledt meg, hogy uralkodhasson a halottak és az élők felett.” A halottak Uraként megígérte, hogy hivatalos hatalmát és erejét, a „pokol kulcsait” felhasználja a világ életre keltésére. Ez a Mester saját szavainak jelentése, amint azt a János 5:28,29 rögzíti: „Ne csodálkozzatok ezen, mert eljön az óra, amikor mindazok, akik a sírban vannak, meghallják az ő hangját, és kijönnek; akik jót cselekedtek, az élet feltámasztására; akik pedig gonoszt cselekedtek, az ítélet feltámasztására.”

A halottaknak a „seolból”, vagyis a *Hádészből* való kiűrtését, amint azt a Jelenések 20:14 jelzi, a pokol megsemmisítése fogja követni. Ez nem volt új gondolat az Újszövetség írói számára, mert már jóval

korábban megjövendölték az Ószövetségben. Hóseás prófétán keresztül az Úr így szól: „Váltáságul őket a sír hatalmából; megváltom őket a haláltól: Ó, halál, én leszek a te csapásod; ó, sír [sheol], én leszek a te pusztulásod; a bűnbánat el lesz rejtve a szemeim előtt.” (Hóseás 13:14). Figyeljük meg az ebben a szakaszban adott áldott biztosítékot: „A bűnbánat el lesz rejtve szemeim előtt.” Vagyis az Úr elhatározta, hogy elpusztítja a halált és a poklot, és ez biztosan az Ő szerető szándékának dicsőséges beteljesülése lesz a bukott emberiség javára.

A gazdag ember a pokolban

Azok, akik ragaszkodnak ahhoz, hogy az Újszövetségben a görög *hades* szó a végtelen kínok helyét jelenti, és nem a halálban való eszméletvesztés állapotát, ahogyan azt a Biblia olyan világosan tanítja, a gazdag ember és Lázár példázatát idézik fel állításuk alátámasztására. Természetesen igaz, hogy a „pokol” szó ebben a példabeszédben a *hades* szó fordítása; de a beszámoló gondos és elfogulatlan vizsgálata megmutatja, hogy nem lehet következetesen felhasználni annak bizonyítására, hogy a jó emberek a haláluk után a boldogság helyére kerülnek, míg a gonosz embereket a kíntás helyére ítélik.

Benjamin Wilson professzor, az Újszövetség *Emphatic Diaglott* fordításának szerzője, tudva, hogy a *hades* nem kíntóhelyet jelent, nem értette, hogyan használják ezt a szót ebben a példabeszédben, ezért egy lábjegyzetben bizonyítékot hoz fel arra, hogy az egész példabeszéd beillesztés lehet, és valójában

egyáltalán nem része a szent írásoknak. Hogy ez igaz-e, nem tudjuk megmondani, azonban ha a történetet inkább példázatként, mintsem szó szerinti tények leírásaként tekintjük, úgy tűnik, nincs okunk kételkedni a hitelességében. Annak érdekében, hogy a példázat részletei világosan megmaradjanak a fejünkben, javasoljuk, hogy gondosan olvassuk át újra a Lukács 16:19-31-ben található beszámolót.

Furcsa, ha szó szerint értjük

A sötét középkori teológia szerint ez a példabeszéd azt hivatott tanítani, hogy minden jó ember, aki Krisztusban hisz, a halál után a mennybe jut, és minden gonosz ember, aki ebben az életben nem fogadja el Krisztust, a halál után egy örök kínok helyére kerül. Mégis, bármennyire furcsának tűnik is, a példabeszéd alapos vizsgálata azt mutatja, hogy sem a jó emberekről, sem a gonosz emberekről nem esik szó; a mennyről sem esik szó. A példabeszédben szereplő, állítólag erényes emberről csak annyit mondanak, hogy szegény volt és sebekkel borított, hogy a gazdag ember asztaláról lehulló morzsákat evett, és hogy a kutyák nyalták a sebeit. A gazdag emberről csupán annyit mondanak, hogy fényűzően élt, szép ruhákat viselt, és megengedte a szegény embernek, hogy a kapuja előtt feküdjön.

A példázat szerint a beteg koldus sem a mennybe került, amikor meghalt, hanem az angyalok „Ábrahám kebelére” vitték. Ha ez szó szerinti tény, akkor kizárná annak a lehetőségét, hogy bárki más is hasonló jutalomban részesüljön a halál után, mert Ábrahám kebelén nem lenne hely több mint egy beteg koldusnak. Másrészt, ha Ábrahám kebelét a menny szimbólumaként értelmezzük, a koldut pedig azok képviselőjeként, akik a mennyre jogosultak, akkor mindannyiunk egyetlen reménye az, hogy halála előtt sebekkel borított szegény koldukká váljunk – igen, és hogy kutyák nyalják a sebeit.

Sok más ellentmondás is van ebben a példabeszédben, ha a hagyományos teológia fényében nézzük. Valójában nincs benne egyetlen elem sem, ami összhangban állna azzal az elméletével, hogy a keresztény hívők a mennybe jutnak, amikor meghalnak, míg a hitetlenek a kínok helyére kerülnek. Az egyetlen pont a történetben, amit a teológusok felkapottak, hogy alátámaszzák az Istent meggyalázó kínzási dogmát, az az, hogy a gazdag embert állítólag halála után kínzó lángok veszik körül. De mit is jelenthetett Jézus ezzel a furcsa történettel?

Már korábban is utaltunk arra, hogy ez a bibliai szakasz egy példabeszéd. Ebben a gondolatban rejlik a megoldás arra, hogy mit is jelent valójában. Egy példabeszédben a mondottakat nem szabad szó szerint érteni. Lehet, hogy nem tudjuk dogmatikusan meghatározni, mit akart Jézus ezzel a példázattal tanítani, de az „Ábrahám atya” kiemelése arra utal, hogy valamilyen módon kapcsolódik Ábrahám természetes leszármazottainak tapasztalataihoz, mivel Jézus korában ők voltak azok, akik Ábrahámot atyjuknak nevezték. (Máté 3:9; János 8:33,39; Róma 4:1). Ezért ésszerűnek tűnik azt a következtetést levonni, hogy a példabeszédben szereplő gazdag ember a zsidó nemzetet hivatott illusztrálni. Ez nem szokatlan szimbólum, hiszen még ma is van „Uncle Sam” (Sam bácsi), aki az Egyesült Államokat jelképezi.

A zsidó nemzet Isten szemében királyi nemzet volt, akit Ő választott ki arra a csatornára, amelyen keresztül ígéretes áldásai áramlottak ki minden más

nemzet felé. Ábrahám természetes leszármazottainak ezt a királyi rangját a példabeszédben a gazdag ember bíbor ruhája jelképezte. Finom vásznat is viselt, ami azt a tipikus igazságosságot illusztrálta, amely a zsidókra szállt a Mózes-törvény betartására irányuló törekvésük, valamint a Szentély szolgálatai során bemutatott áldozatok () révén. A nekik tett gazdag ígéreteknek köszönhetően minden nap fényűzően éltek, ahogyan azt a példabeszéd is állítja. Valóban, az Úrtól kapott gazdag áldások bizonyultak számukra botlásnak. Pál, a 69. zsoltár 22. versét idézve, így mondja: „Legyen az asztaluk csapdává, hálóvá, botlássá és megtorlássá számukra.” Róma 11:9

A példabeszédben szereplő koldus megfelelő illusztrációja tűnik a pogányoknak Jézus első eljövételének idején. Isten kegyelmének szempontjából valóban szegények voltak. Minden ígéretet a zsidóknak és a zsidókon keresztül tettek. Bármely pogány, aki addig az időig az igaz Isten áldásait kívánta, köteleles volt zsidóvá válni, azaz áttérni. A zsidók számára a pogányok „kutyák” voltak, akik nem érdemeltek különleges figyelmet.

A zsidók és a pogányok helyzete Jézus keresztre feszítése és feltámadása után röviddel jelentősen megváltozott. A zsidók elutasították és keresztre feszítették Messiásukat, és ennek következtében elvesztették az isteni kegyelmet. Ebben az értelemben meghaltak. Elvesztették kiemelt helyüket az Úr előtt, és nemzetként a feledésbe merültek. De népként tovább éltek; és attól a naptól kezdve a mai

napig szinte folyamatosan üldözés lángjai emésztették őket.

A koldus is meghalt; vagyis a pogányok már nem voltak többé Isten által teljesen figyelmen kívül hagyott nép, hanem az isteni kegyelem kiterjedt rájuk, és mindazok, akik hittek, szimbolikusan szólva, Ábrahám kebelébe kerültek. Ábrahámnak és Ábrahámon keresztül tett ígérek örökösei lettek. Erről Pál így szól: „A Szentírás, előre látva, hogy Isten a pogányokat [nem zsidókat] a hit által igazítja meg, már az evangélium előtt hirdette ezt Ábrahámnak.” (Gal 3:8). Noha az evangéliumi korszak egészében lehetséges volt, hogy egyes zsidók keresztényekké váljanak, és így Ábrahám szellemi gyermekeivé, az isteni gondviselés úgy irányította a dolgokat, hogy a pogányok lettek e tekintetben kegyelme különleges kedvezményezettjei – ők foglalták el a legfőbb kegyelem helyét, amint azt „Ábrahám kebele” is illusztrálja.

Ahogy a példabeszédben a gazdag ember arra kérte Ábrahámot, hogy küldje Lázárt egy csepp vízzel, hogy hűtsön a nyelvén – hogy enyhítse szenvedését –, úgy a korszak során a zsidók népe is többször könyörgött Istennek, hogy küldjön némi megkönnyebbülést keresztény forrásokból! De a nehézségek és az üldözések folytatódtak. Valóban hatalmas szakadék tátongott a zsidók és a szellemileg kedvezményezett pogányok között ezen hosszú időszak alatt – egy szakadék, amelyet lehetetlen volt áthidalni. A példabeszédben azonban semmi nem utal arra, hogy a gazdag ember kínzása örökké tartana. Más szentírási helyek egyértelműen

mutatják, hogy már most eljött az az idő, amikor a zsidó nemzetet vissza kell állítani korábbi helyére az isteni kegyben, mint Ábrahám természetes magvát.

A példabeszéd másik érdekes pontja, hogy a gazdag ember által említett „öt testvér”ről is azt mondták, hogy Ábrahám az apjuk. Amikor a nemzetet felszabadították a babiloni fogságból, a perzsa Kürosz király által kiadott rendelet alapján, 500 évvel Urunk első eljövetele előtt, azok, akik visszatértek Palesztinába, többnyire két törzsből származtak, bár néhányan minden törzsből visszatértek. (2 Krónikák 36:20-23; Ezsdrás 2:1). Ha ez az egy gazdag ember a két törzset szimbolizálta, akkor a többi tíz törzs, amelyek többsége nem volt abban a helyzetben, hogy közvetlen kapcsolatba kerüljön a Messiás tanításaival első eljövetelekor, megfelelően ábrázolható az öt testvér által.

Így tekintve a példabeszéd minden részlete összhangban áll a Bibliával, valamint a történelmi tényekkel; míg ha azt szó szerinti kijelentésnek tekintjük, amelynek célja az igazak végső jutalmának bemutatása, akkor az rendkívül következtelen és abszurd. Nemcsak ez, hanem azt is jelentené, hogy a Biblia ellentmondásos és megbízhatatlan, mert, mint már láttuk, az Ószövetségben a „seol”, az Újszövetségben pedig a „*hádész*” kifejezetten olyan állapotként van megjelölve, ahol nincs tudás, míg ebben a példabeszédben azt mondják, hogy a *hádészben* kínzás van. Minden világossá válik, ha rájövünk, hogy itt nemzeti halálról van szó, miközben a nemzet népe tovább él és üldözést szenved.

Halhatatlan férgek – olthatatlan tűz

Míg a „sheol” az egyetlen ószövetségi szó, amelyet „pokolnak” fordítanak, addig a *hades*, a görög megfelelője, nem az egyetlen szó, amelyet „pokolnak” fordítanak az Újszövetségben. Az ókori Jeruzsálem közvetlen külterületén volt egy völgy, ahol a városból származó tetemeket és egyéb hulladékokat égették el; és azt mondják, hogy kénét használtak segédeszközként ebben a pusztító munkában – valószínűleg fertőtlenítőszerként. Ezt a helyet héberül Hinnom völgyének () nevezték, a görögök pedig Gehenna-nak. Ez a görög szó, a *Gehenna*, néhányszor előfordul az Újszövetségben, és gyakran „pokolnak” fordítják. Azt mondják, hogy bizonyos bűnözők holttesteit, akiket a zsidók a feltámadásra méltatlannak tartottak, a Gehenna-ba vetették; ezért Jézus ezt a szót használja annak az örök pusztulásnak a leírására, amelybe a teljesen önkéntes bűnösöknek végül el kell jutniuk.

Ezt a „*Gehenna*” szót a Márk 9:43–48-ban „pokolnak” fordítják, amely így hangzik: „Ha a kezed botránkoztat meg téged, vágd le: jobb neked, ha csonkán jutsz az életbe, mintha két kézzel a pokolba kerülnél, az örökké égő tűzbe, ahol a férgek nem halnak meg, és a tűz nem alszik ki. És ha a lábad vétkezik ellened, vágd le: jobb neked, ha egy lábbal jutsz be az életbe, mint ha két lábbal a pokolba vetetnél, a soha ki nem alvó tűzbe: ahol a féreg nem hal meg, és a tűz nem alvó. És ha a szemed vétkezik ellened, tépd ki: jobb neked, ha egy szemmel jutsz be az Isten országába, mint ha két szemmel a pokol

tüzébe vetetnél: ahol a féreg nem hal meg, és a tűz nem alszik ki.”

A fenti szakasz minden egyes esetben a pokol szó a görög *Gehenna* szó fordítása, és ezért egyértelműen utalás a Hinnom-völgyben folyamatosan égő tüzek pusztító hatásainak szimbolikus jelentőségére. Az egész kép inkább a pusztulásról szól, mint a kíntól. Még a nem haldokló férgek említése is felerősíti ezt a pusztulásképet, mivel ezek a férgek kétségtelenül azok, amelyek minden elhullott tetemet megfertőznek. Ennek a szakasznak a fordítói természetesen hittek az örök kíntól elméletében, és mindent megtettek, hogy olyan fordítást adjanak nekünk, amely látszólag alátámasztja babonáikat. Ezért a „kiolthatatlan” tűz és a „meg nem haló féreg” olyan látszatot kölcsönöznek a szövegnek, amely meggyőzi egyeseket arról, hogy a tűz poklában való örök kíntól valóban a gonoszok sorsa kell, hogy legyen.

Ha azonban csak a józan észünkre hallgatunk, rájövünk, hogy ez a szakasz egyáltalán nem jelent ilyen jellegű problémát. Bármely tűz, amely teljesen elpusztítja azt, amit éget, helyesen nevezhető olthatatlan tűznek. Az a tűz, amely addig ég, amíg az összes kéznél lévő éghető anyag el nem fogy, olyan tűz, amelyet nem oltanak el, de mégsem örök tűz. Tehát Jézus itt azt a tényt szemléltette, hogy a bűnösök nem tudnak elmenekülni a bűn teljes büntetése, azaz a halál vagy a pusztulás elől – hogy a pusztító tüzek nem fognak kialudni. Továbbá, hogy amennyiben a szimbolikus tűz bármilyen okból nem

fejezi be a pusztítás munkáját, azt a mindig jelen lévő „férgék” fogják megtenni. Ezért minden szempontból láthatjuk, hogy a Mester itt a pusztítás szimbólumát használta, ami ismét alátámasztja a Szentírás egységes tanúságát, miszerint „a bűn zsoldja a halál”. Róma 6:23

A Szentírás ezen szakaszának többi része is szimbolikus. Az ember szemét, kezét és lábát hasznosságuk miatt tartják a legértékesebbnek, és Jézus javaslata, hogy a keresztény inkább váljon meg tőlük, mintsem elveszítse az örök életet, csak egy másik módja annak, hogy kifejezze: hajlandóak legyünk bármilyen áldozatot hozni ebben az életben, mintsem veszélybe sodorjuk örök létezésünket.

A szakasz elsődleges alkalmazása nyilvánvalóan csak a keresztényekre vonatkozik – azokra, akik megfogadták, hogy Jézus nyomdokaiba lépnek –, bár ugyanez az elv vonatkozik majd a millenniumi korszakban a szándékosan gonoszokra is. A keresztények most az életükért állnak bíróság előtt, és a győzelem legbiztosabb útja az, ha mindent feláldoznak az isteni szolgálatban.

Ézsaiás 66:24 a Mester által használt nyelvhez hasonlóan írja le a szándékos bűnösök pusztulását az ezeréves királyság idején. Lehet, hogy Jézus ezt a szakaszt idézte, és a pusztulás szimbolikáját alkalmazta azokra, akik most az életükért állnak bíróság előtt. Idézzük: „Kimennek, és meglátják azoknak a holttestét, akik vétkeztek ellenem; mert a férgük nem hal meg, és a tűzük nem alszik ki; és undorítóak lesznek minden élőlény számára.”

Kínjuk füstje

A Jelenések 14:10,11-et néha a kíntan tanának bizonyítékeként idézik. A Szentírás ezen része a következőképpen hangzik: „Ők isznak majd Isten haragjának borából, amelyet keverék nélkül öntöttek az ő haragjának kehelyébe; és tűzzel és kénkövel kínozzák őket a szent angyalok és a Bárány jelenlétében; és kínjuk füstje örökké és örökké felemelkedik; és nincs pihenésük éjjel-nappal azoknak, akik imádják a fenevadat és a képmását, és mindazoknak, akik elfogadják a nevének jelét.”

Ha az Úr a fenti szakaszt szó szerinti ténymegállapításnak szánta, akkor az emberiségnek nem sok tagjának kell különösebben aggódnia emiatt, mert a kíntan állítólag azokat éri, akik vagy a fenevadat, vagy a fenevad képét imádják. Bár a pogány országokban egyesek imádták a fenevadakat, kevesen, ha egyáltalán voltak ilyenek, imádtak valaha olyan szó szerinti fenevadat, amilyen itt le van írva – egy leopárdszerű fenevadat, medve lábakkal, oroslán szájjal, hét fejjel és tíz szarval. (Jelenések 13:1,2). A szakasz szó szerinti értelmezésében még rejtélyesebbé válik, ha figyelembe vesszük, hogy a kíntan a szent angyalok jelenlétében történik, ami könnyen úgy értelmezhető, hogy a mennyben. Bizonyára egy ilyen helyzet a mennyben azt jelentené, hogy az egy teljesen másfajta hely, mint amilyennek sokan gondolták.

A Jelenések könyve szimbólumok könyve, és ez a szakasz sem kivétel ez alól. A „fenevad” itt nyilvánvalóan egy hamis vallási-politikai rendszer,

amely az emberek imádatát követeli; és a szimbolikusan bemutatott gondolat az, hogy azok, akik azt vallják, hogy a Bárányt követik és az igaz Istent imádják, de ehelyett hűséget esküsznek ennek a fenevadnak, különféle bajoknak lesznek kitéve, részesülve azokban a szenvedésekben, amelyek minden hamis rendszerre várnak a nagy „nyomorúság ideje” alatt, amellyel ez a korszak végül véget ér. Ebben a szakaszban semmi sem utal arra, hogy a kínt az a halál után történne.

Kínjaik „füstje” nyilvánvalóan szimbolikus kifejezés arra, hogy kínjaik nyomai, illetve emléke örökre emlékeztetőül szolgál majd arra, mi a következménye annak, ha az igaz Istenen kívül bármit vagy bárkit imádunk. Függetlenül attól, hogy e szakasz minden részletének milyen jelentése lehet, az biztos, hogy nem használható következetesen a gonoszok örök kíntásáról szóló, sötét középkori elmélet alátámasztására.

Hogyan fogják kíntozni a Sántát

Néhányan, az örök kíntás tanának „bizonyítására” törekedve, a Jelenések 20:10 kijelentésére hivatkoznak, azt állítva, hogy az alátámasztja a kíntás elméletét. Idézzük: „Az ördög, aki megtévesztette őket, a tűz és kénkö távába vetetett, ahol a fenevad és a hamis próféta is van, és éjjel-nappal örökké-örökké kíntozva lesz.” Már láttuk, hogy a Biblia egyértelműen megkülönbözteti a „tűz-tavat” és a „pokol”, vagyis a *Hádészt*, mivel az utóbbit az előbbihez vetik. (Jelenések 20:14). Ez a „kíntás”, amely állítólag Sántára vár, nyilvánvalóan csak rá

korlátozódik, és nem vonatkozhat azokra, akiket megszabadítanak a pokolból, és akikről azt mondják, hogy „eltörlik a könnyeiket”. Jelenések 21:4

Hogyan fogják tehát kínozni a Sátánt? Alkalmazható-e rá a sötét korszak elmélet, ha másra nem is? Nem gondoljuk. A görög szó, amelyet itt „kínoznak” -nak fordítottak, Strong professzor szerint a „basanos” görög szóból származik, amelynek szó szerinti jelentését „próbakőnek” adja meg. Ugyanezt a szót „kínozva” fordítják a 2. Péter 2:8-ban, ahol a szodomaiak gonosz cselekedeteinek hatását ismerhetjük meg az igaz Lót lelkére. Lót esetében nyilvánvalóan az a gondolat, hogy ő nap mint nap összehasonlítás útján tanulta meg az istentelen élet szörnyű következményeit.

Ahhoz, hogy helyesen megértsük, hogyan fogják „kínozni” az ördögöt, érdemes megvizsgálni a „ ” próféciáját (Ézsaiás 14:15-17). Idézzük: „De te a pokolba [*sheol*] leszel vetve, a mélység oldalára. Akik meglátnak téged, szűken néznek rád, és megfontolnak téged, mondván: Ez az az ember, aki megrázta a földet, aki megrengette a királyságokat; aki a világot pusztasággá tette, és annak városait elpusztította; aki nem nyitotta meg foglyai [a halál] házát?”

Ha összehasonlítjuk ezt a Sátán pusztulásáról szóló próféciát a Jelenések írójának kijelentésével az ő „kínzásáról”, akkor egyértelműnek tűnik az a gondolat, hogy az ördög örök példává válik az Isten elleni lázadás szörnyű következményeinek, és az örökkévalóság korai során az üdvözült emberiség

továbbra is gúnyolódni fog rajta. Nem mintha az ördög maga tudatában lenne annak a gúnynak, aminek ki van téve. Ez a szöveg értelmében nem lenne szükséges. Például a mi beszédünkben néha halljuk, hogy valakiről, akit a közössége nem szeretett, azt mondják: „Most, hogy az az ember meghalt, hagyjuk nyugodni, mert semmit sem érünk el azzal, ha továbbra is róla beszélünk.”

Valójában természetesen semmi, amit mondhatunk vagy tehetünk, nem befolyásolná semmilyen módon azt, aki meghalt, éppúgy, ahogy a Sátánra váró örök gyalázat sem fogja őt érinteni, amikor végül elpusztul a tűz-tavában; mindazonáltal az emberek nem hagyják nyugodni; továbbra is példaként fogják felmutatni a gonosz, önző életmód szörnyű következményeire. Így az Isten által megengedett gonoszság örök áldásként fog megjelenni az emberi család minden hajlandó és engedelmes tagja számára, mivel ez lesz az a kritérium, amely alapján mindenki képes lesz értelmesen megkülönböztetni a jót a gonosztól. Kétségtelenül a többség a jót fogja választani.

4. FEJEZET

Szellemek és spiritizmus

„Mert Krisztus is egyszer szenvedett a bűnökért, az igaz az igaztalanokért, hogy titeket Istenhez vezessen. Testében meghalt, de a Lélekben életre kelt. Miután életre kelt, elment, és hirdetést tett a fogságban lévő szellemeknek – azoknak, akik régen engedetlenek voltak, amikor Isten türelmesen várt Noé napjaiban, míg a bárka épült. Abban csak kevesen, összesen nyolcan, menekültek meg a víz által.” 1 Péter 3:18-20

Hogy Isten Igéjének igazságát csak akkor lehet megfelelően megérteni és értékelni, ha figyelembe vesszük az adott témáról szóló teljes tanúságtételét, azt jól illusztrálják azok a kijelentések, amelyek Jézus állapotáról és tartózkodási helyéről szólnak halála és feltámadása közötti időszakban.

Az Ószövetségben található, Jézusra vonatkozó próféciában, amelyet Péter apostol idéz, és amelyet a Mester halálára és feltámadására alkalmaz, azt mondják, hogy Jézus a pokolban volt. (Zsoltárok 16:10; Apostolok cselekedetei 2:27-32). Jézusnak a kereszten a tolvajhoz intézett szavainak félreértelmezése miatt sokan azt hitték, hogy halála pillanatában a „paradicsomba” került; és a jelen szövegünk felszínes olvasata alapján pedig elment valahova, hogy a „börtönben lévő szellemeknek” prédikáljon.

Egy korábbi beszélgetésünk során megtudtuk, hogy a bibliai pokol a halál állapota; hogy az

Ószövetségben szereplő „seol” és az Újszövetségben szereplő „hádész” olyan szavak, amelyek a teljes eszméletvesztés állapotát írják le. (Prédikátor 9:10). Mivel Jézus váltságul, vagyis helyettesítőként halt meg Ádám atya és az ő nemzetsége helyett, így átvéve a bűnösök helyét, ezért szükséges volt, hogy belépjen ebbe a halál állapotába, a bibliai pokolba.

„A gonoszokkal együtt temették el” – jelentette ki a próféta Jézusról (Ézsaiás 53:9). A bibliai igazság ezen alapvető tényével összhangban kell megértenünk mindazt, amit a Szentírás mondhat Jézus hollétéről a kereszten való halála és a harmadik napon történt feltámadása közötti időszakban.

Ahhoz, hogy világosan megértsük, hogyan lehetséges, hogy Jézus „a börtönben lévő szellemeknek” prédikált abban az időben, amikor más szentírási helyek szerint halottként eszméletlen volt, először meg kell határoznunk, kik voltak azok a „szellemek”, akiknek prédikált. Ezt az információt adja nekünk Péter a következő szavakkal: „azok, akik régen engedetlenek voltak, amikor Isten türelmesen várt Noé napjaiban”.

Így hát elment, és hirdette az igét a fogságban lévő szellemeknek – azoknak, akik régen engedetlenek voltak, amikor Isten türelmesen várt, míg Noé építette a hajóját.

Második levelében Péter még határozottabban azonosítja a „szellemeket”, mondván: „Ha Isten nem kímélte a vétkező angyalokat, hanem a pokolba

vetette őket, és a sötétség láncába zárta őket, hogy ítéletre tartogassa őket; és nem kímélte a régi világot, hanem kímélte Noét, a nyolcadik embert, az igazság hirdetőjét, és özönvizet hozott a gonoszok világára.”
2 Péter 2:4,5

Az előző idézetből kitűnik, hogy azok a „szellemek”, akiknek Jézus prédikált, egy bizonyos „angyalok” csoportja voltak, akik az özönvíz idején engedetlenek voltak Isten iránt. Júdás apostol is említi ezeket a lényeket, hasonlóképpen „angyaloknak” nevezve őket, és leírva, hogy különleges bűnük az volt, hogy „nem tartották meg első állapotukat”. Júdás is elmagyarázza, akárcsak Péter, hogy ezek az „angyalok” most fogságban vannak, hozzátéve, hogy „a sötétség láncában” vannak, várva a nagy nap ítéletét. Júdás 6

Ezek a „börtönben lévő szellemek” tehát nem a meghalt emberek „szellemei” vagy „szellemei”, hanem az angyali létsíkon létező szellemi lények. Ez egy fontos igazság, amelyet mindig szem előtt kell tartanunk.

Megértjük, hogy Isten földi teremtési síkja számunkra látható és érthető, és hogy a létezésnek különböző szintjei vannak, a legalacsonyabb „egysejtű” életformától egészen az emberig, aki tökéletességében e anyagi, vagyis földi birodalom királya volt. A Szentírás azt mutatja, hogy az isteni teremtésnek ez a sokfélesége kiterjed egy magasabb birodalomra is, messze azon túl, ami számunkra látható, hogy az ember, Isten földi teremtményei közül a legmagasabb rendű lény felett létezik egy

szellemi világ; és hogy ebben a szellemi világban, akárcsak a természeti világban, különböző rendű lények vannak, mint például angyalok, kerubok stb.

Az emberről a zsoltáros így nyilatkozik: „Kicsit alacsonyabbá tetted őt az angyaloknál.” (Zsoltárok 8:5). Amikor Jézus a földre jött, hogy az ember Megváltójaként meghaljon, „testet öltött”, és emberként halt meg; de amikor feltámadt, „minden fejedelemség, hatalom, erő, uralom és minden név fölé emeltetett, nemcsak ebben a világban, hanem a jövőben is” (Efézus 1:21). Így a Szentírás egyértelmű határvonalat jelöl ki a földi és a szellemi létsík között.

A Biblia azt jelzi, hogy jelenleg vannak szent és szentségtelen angyalok is; bár teremtésükkor ezek a szellemi lények mind harmóniában voltak Istennel, és különböző minőségekben szolgálták őt. Azokról az angyalokról, akik harmóniában maradtak a Teremtővel, az apostol azt mondja, hogy most „szolgáló szellemek, akik elküldettek, hogy szolgáljanak azoknak, akik az üdvösség örökösei lesznek.” Zsidók 1:14

Ismét: „Az angyalokról azt mondja: aki angyalait szellemekké, szolgálít pedig tűzfénnyé teszi.” (Zsidók 1:7). A keresztények ezen angyali szolgáliról Jézus így szólt: „Vigyázzatok, hogy ne vetétek meg e kicsinyek közül egyet sem; mert mondom néktek, hogy angyalaik a mennyben mindig látják az én Atyám arcát, aki a mennyekben van.” - Máté 18:10

Földi és mennyei „angyalok”

A Szentírás tanulmányozóját nem szabad megzavarni az a tény, hogy a Bibliában az „angyal”

kifejezést néha emberekre is alkalmazzák. A szó szó szerinti jelentése „szolga” vagy „hírnök”, és mindig a kontextusból kell megállapítani, hogy az a szakasz, amelyben használják, emberi hírnökökre vagy mennyei, illetve szellemi hírnökökre utal-e.

Másrészt a Szentírás egyértelműen jelzi, hogy léteznek „angyaloknak” nevezett szellemi lények. Például azon az éjszakán, amikor Jézus megszületett, egy „angyal” jelentette be a pásztoroknak a születését. Az, hogy ezt a szolgálatot egy szellemi lény végezte, egyértelműen kitűnik a következő szavakból: „És hirtelen az angyallal együtt megjelent a mennyei sereg sokasága, akik Istent dicsőítették, és ezt mondták: Dicsőség a magasságos Istennek, és békesség a földön, jóakarát az embereknek.” (Lukács 2:10–14). Hasonlóképpen egy szellemi lény jelentette be Máriának, hogy ő lesz Jézus anyja, és egy szellemi lény szolgált Jézusnak a Gecsemáné kertben is. Jézus a mennyei lényekre utalt, amikor azt mondta, hogy kérhet az Atyjától, és több mint tizenkét angyalsereg áll majd rendelkezésére, hogy segítsék és megvédjék őt. Lukács 1:26–38; 22:43; Máté 26:53

De mint már láttuk, nem mindegyik angyali teremtmény maradt hűséges Jehovához, Teremtőjéhez – némelyikük „már régen engedetlen volt, amikor Isten türelmesen várt Noé idején” (1 Péter 3:20). Ezeket a hűtleneket általános használatban „bukott angyaloknak” nevezik. A Szentírás azt mutatja, hogy lázadásuk büntetéseként most „a sötétség láncában” tartják őket fogva, vagyis bebörtönözve.

Hol vannak a „szellemek”?

Egy már idézett szövegben az apostol nagyon fontos információkat ad nekünk arról, hogy mi alkotja e bukott angyalok börtönét. Ismét idézzük a szöveget: „Ha Isten nem kímélte a vétkező angyalokat, hanem a pokolba vetette őket, és a sötétség láncába adta őket, hogy az ítéletre tartalékolva legyenek.” 2 Péter 2:4

A „pokol” szó az imént idézett szakaszban nem a görög *hades* vagy *Gehenna* szó fordítása. Az apostol itt a „tartaroo” kifejezést használja, és ez az egyetlen alkalom, hogy ez a szó megjelenik a Bibliában. A „tartaroo” a görög „tartarus” szóból származik, amely a görög mitológiában egy sötét mélység vagy börtön nevére utal. A vizsgált szövegben a „tartaroo” szó fordítására a teljes kifejezést, a „pokolba vetve” kifejezést használják; így nyilvánvalóan a szó inkább egy cselekményre utal, mint egy helyre. A vétkező angyalok bukása a becsületből és méltóságból a gyalázatba és az elítélésbe történt; így a gondolat úgy tűnik: „Isten nem kímélte a vétkező angyalokat, hanem megalázta őket, és a sötétség láncába vetette őket.”

Ezek az angyalok eredeti szentségükben hatalmasak, erősek és tiszteletreméltók voltak. Nyilvánvalóan nagy szabadságjogokkal rendelkeztek; és Istennek és földi barátainak szolgálatában valószínűleg gyakran utaztak a föld és a Teremtő hatalmas univerzumának más részei között. Júdás azt mondja, hogy ezek az angyalok „nem tartották meg első állapotukat”. Ez rávilágít a

Mózes első könyve 6:2 szavaira, amely így szól: „Isten fiai meglátták az emberek leányait, hogy szépek, és feleségül vették azokat, akiket csak akartak.” Más szavakkal, ezeknek az angyaloknak a „bűne” legalábbis részben az volt, hogy emberi lényekké materializálódtak, és törvénytelen kapcsolatba bocsátkoztak az emberek leányaival.

A Biblia által lefedett történelmi időszak különböző időpontjaiban a szent hírnökök, vagyis az angyalok közül sokakat küldtek a földre, hogy üzeneteket vigyenek a prófétáknak és másoknak; és ezeknek az alkalmaknak a többségénél megengedték nekik, hogy megtestesüljenek és emberi lényekként jelenjenek meg. Erre példa a három angyal látogatása Ábrahámnál Izsák születése előtt (Mózes első könyve 18:1–22). Az ilyen megtestesülések megengedettek voltak, ha az Úr jóváhagyta őket, és ha a részt vevő angyalok nem lépték túl a kiváltságaikat. Az özönvíz előtt vétkező angyalok „nem tartották meg eredeti rangjukat”, vagyis inkább folytatták az emberiséggel való kapcsolatukat emberi lényekként.

Miután a bukott emberi fajjal való tiltott kapcsolatuk révén korlátozták és lealacsonyították saját erejüket, mennyire illő volt, hogy büntetésük az legyen, hogy le legyenek taszítva, vagy megalázva, és ugyanakkor „a sötétség láncába legyenek kötve”. A szövegünkben szereplő „börtön” szó használatában az a gondolat rejlik, hogy a szabadság korlátozása; így ezek a „szellemek” valóban „börtönben” voltak, megfosztva a normális szabadságuk nagy részétől, amely a

Teremtővel való teljes közösségben és harmóniában volt a részük.

Számos bibliai bizonyíték támasztja alá azt a gondolatot, hogy ezeknek a bukott angyaloknak a bebörtönzési helye a Föld légköre, befolyási körük pedig nagyrészt az emberi családdal való közvetett kapcsolatra korlátozódik. Jézus szolgálatáról szóló evangéliumi beszámolóknak gyakran találunk utalást arra, hogy „ördögöket” vagy „démonokat” űzött ki. Később az apostoloknak is megadatott az a kiváltság, hogy hasonló szolgálatot végezzenek különböző lények számára. Míg a magasabb szintű kritikusok megpróbálják bizonyítani, hogy ezek a Jézus és az apostolok által kezelt „megszállottság” esetei csupán elmezavarok vagy idegrendszeri rendellenességek voltak, ezekhez az „ördögökhöz” túlságosan határozott személyiségkép társul ahhoz, hogy ilyen liberális értelmezést lehessen elfogadni.

Sául király és az endori boszorkány

Nemcsak az Újszövetségben, hanem az Ószövetségben is találunk bizonyítékot ezeknek a bukott angyaloknak vagy „börtönben lévő szellemeknek” a korlátozott tevékenységére. Ott van például Saul király és az endori boszorkány esete. A Mózes-törvény minden boszorkányságot tiltott, mégis ezek az ősi szellemidézők tovább folytatták gonosz gyakorlataikat, annak ellenére, hogy ezzel a halál kockázatát vállalták. Ahogyan a mai szellemközvetítők azt állítják, hogy képesek kommunikálni a halottakkal, úgy nyilvánvalóan az endori boszorkány is hasonló állításokat tett. Amikor

Saul király gonoszsága miatt elvesztette Isten kegyelmét, és látta, hogy komoly veszélyben van, hogy ellenségei legyőzik, a boszorkányhoz fordult, hogy lépjen kapcsolatba Sámuellel, és megnézze, tud-e a halott próféta tenni érte valamit.

Ennek az ősi szellemidézésnek a leírása az 1 Sámuel 28:7-20-ban található. Sok bibliai tanulmányozó, elolvasva ezt a történetet Sál állítólagos kommunikációjáról a halott próféta Sámuellel, arra a következtetésre jutott, hogy ez kiváló bibliai bizonyíték arra, hogy a halottak valójában egyáltalán nem halottak, hanem valahol élnek, és bizonyos feltételek mellett lehet velük kommunikálni, különösen egy szellemidező segítségével. Valójában az idők során Sátán mindig ezt a csalási módszert alkalmazta annak érdekében, hogy megcáfolja a Szentírás egyértelmű tanítását, miszerint „a bűn zsoldja a halál”. Ha röviden áttekintjük a Sál boszorkányhoz tett látogatásával kapcsolatos tényeket, könnyen felismerjük, hogy nagyjából ugyanaz az analógia alkalmazható a modern szeánszokra is, és ugyanazt az eredményt hozza. Róma 6:23

Először is meg kell jegyezni, hogy Saul saját szavai szerint már nem állt Isten kegyében. Azt mondta a boszorkánynak: „Isten elhagyott engem, és már nem válaszol nekem sem próféták, sem álmok által.” Amíg Sámuel élt, hűséges szolgája és prófétája volt az Úrnak, és soha nem volt hajlandó ellentmondani az Úr akaratának; mégis itt találjuk Sault, aki maga is elismerte, hogy Isten nem támogatná ezt az ötletet,

és mégis megkérte a boszorkányt, hogy szerezzen üzenetet ettől a hűséges prófétától.

Feltételezzük-e, hogy ha Sámuel életben lett volna – akár a mennyben, akár máshol –, akkor kevésbé lett volna engedelmes az Úrnak, mint amilyen itt a földön volt? Vagy azt kell elhinnünk, hogy ennek a gonosz boszorkánynak, akit az Úr elítélt, hatalma volt meghíúsítani az isteni akaratot, és nemcsak előidézni Sámuelt, hanem ki is csalogatni belőle egy üzenetet, hogy megvigasztalja ezt a lázadó királyt? Nyilvánvaló tehát, hogy ezt a beszámolót a Biblia csupán Saul életének fontos eseményeiről szóló történelmi feljegyzésként adja nekünk, de nem azzal a szándékkal, hogy hitelt adjon a boszorkány állításának, miszerint látta és beszélt Sámuellel.

A gonosz szellemek által az endori médiumon keresztül alkalmazott módszerek hasonlóak voltak a maiakhoz. A boszorkány szellemi látomásában megjelent az idős próféta ismerős alakja, aki szokásához híven hosszú köpenyt viselt. Amikor a boszorkány leírta a szellemi vagy „asztrális” képet, Saul azonnal felismerte benne Sámuelt. De Saul maga nem látott semmit – a leírásból „megállapította”, hogy az Sámuel volt.

Mint az ilyen körülmények között az emberek általában, Saul is könnyen meggyőződött, és nem állt meg azon töprengeni, hogy hogyan lehetséges, hogy Sámuel ugyanolyan öregnek és görnyedtnak tűnik, mint amikor még a földön élt, ha most már szellemi lény, és sokkal jobb helyzetben van, mint korábban. Saul nem is gondolt arra, hogy megkérdezze, miért

viselte Sámuel a szellemvilágban ugyanazt a régi köpenyt, amelyet akkor viselt, amikor földi lényként ismerte őt – sőt, meg sem állt, hogy elgondolkodjon azon, hogy a próféta köpenye, ősz haja stb. már régen elporladt a sírban. Saulot elhagyta az Úr, és most könnyen megtévesztették ezek a „hazug szellemek”, akik a prófétát alakították, és a médiumukon, a boszorkányon keresztül a próféta nevében szóltak Saulhoz.

„Miért zavartál meg, hogy felhozz?” – a boszorkány a halott próféta szavaival így kérdezte. Saul király idején az izraeliták általánosan úgy vélték, hogy a halottak a „seolban” alszanak, ezért a „Miért zavartál meg?” kérdés nem hangzott furcsán. De el tudjuk-e képzelni egy pillanatra, hogy ennek az elítélt boszorkánynak hatalma volt a prófétát a halálból feltámasztani? Vagy ha a kérdést a modern spiritizmus szemszögéből nézzük, hogy Sámuel egyáltalán nem halt meg, hanem a szellemvilágban élvezi az életet, nem tűnik-e furcsának, hogy a boszorkány „ ”-ként hirdette meg, hogy a földről „feljön”, ahelyett, hogy a mennyből „lejönne”?

A modern teológia szemszögéből nézve mennyire abszurd „Sámuel” jóslata Saul vereségéről és haláláról a következő napi csatában! Idézzük: „Holnap te és fiaid velem lesztek: az Úr is Izrael seregeit a filiszteusok kezébe adja.” Képzeljük el a hűséges Sámuelét és a szeretett Jónatánt együtt a szellemvilágban a gonosz Sául királlyal! Illik ez jól a sötét középkor hitvallási teológiájához? Természetesen nem! Végül természetesen, de nem másnap, mindannyian együtt voltak a halálban, a

„seolban”, a bibliai pokolban, ahol még mindig a feltámadásra várnak, amikor az Ember Fia mindannyiukat előhívja; de a boszorkány részéről nem volt szükség semmiféle természetfeletti erőre ahhoz, hogy pontosan megjósolja Saul közeledő vereségét és halálát. Valójában Saul már félt tőle, ezért fordult a boszorkányhoz.

Charles Wesley-t nyilvánvalóan zavarta, ahogyan az endori „médiúm” a halálban a jót és a rosszat egyaránt összehozta, mert így írt:

Mit jeleznek ezek a komoly szavak?

Egy reménysugár, amikor az élet véget ér?

Te és fiad biztosan

Holnap velem együtt nyugszanak:

Nem a pokoli fájdalom állapotában,

Ha Saul Sámuellel marad;

Nem az átkozott kétségbeesés állapotában,

Ha a szerető Jonatán ott van.

Valójában természetesen Saul egyáltalán nem állt kapcsolatban Sámuellel, hanem egy vagy több „börtönben lévő szellemmel”, akiknek a fő tevékenységük az özönvíz ideje óta az volt, hogy megteveszték az emberiséget, különösen a halottak állapotát illetően. A Szentírásban szereplő említések ezekről a nekromantákról, boszorkányokról és médiumokról arra engednek következtetni, hogy ezek a bukott angyalok médiumok révén keresték a kapcsolatot Izráellel. De úgy tűnik, hogy ezeknek a médiumoknak szokásuk időről időre megváltoztatni

megnyilvánulási módjukat; ahogyan a boszorkányság egy ideig virágzott Új-Angliában és Ohióban, valamint egész Európában, majd fokozatosan kihalt, és helyébe a spiritizmus lépett, amelynek billentő és kopogó megnyilvánulásai szintén fokozatosan átadják helyüket a tisztánlátásnak és a materializációs kísérleteknek. Az Úr és az apostolok idején ezeknek a „szellemeknek” a működése nyilvánvalóan a boszorkányság módszeréről a megszállás és a birtoklás módszerére változott.

A „szellemek” modern munkája

Miután egyszer megkapták a hatalmat, hogy emberként materializálódjanak, de ezt visszaéltek vele, ezek a bukott angyalok még mindig arra törekednek, hogy emberi eszközökön keresztül gyakorolják hatalmukat, akár „médiumokat” használva, akár az elme közvetlen irányításával, mint a megszállás esetében. Nyilvánvaló azonban, hogy az emberi akaratnak bele kell egyeznie ebbe az idegen uralomba, mielőtt ezek a „szellemek” birtokba vehetnék az embert. De amikor birtokba veszik, az akarat nyilvánvalóan annyira megtörik, hogy már nincs ellenállási képesség; ezért értékelték annyira Jézus és az apostolok szolgálatát a démonok által megszállottak a maguk idején.

Bár ezek a bukott angyali lények időről időre megváltoztathatják az emberiséggel való kapcsolatfelvétel és megtévesztés módszerét, általános befolyásuk mindig távol tart Istentől és az Ő Igéjének igazságától. A modern időkben nagy hűhót

csapnak a halottakkal való beszélgetés körül, de a több ezer kísérlet – tudományosan ellenőrzött és egyéb – összesített eredménye mi lett? Igaz, hogy olyan abszurd „azonosítások” révén, mint amelyet az endori boszorkánynak sikerült ráerőltetnie Saulra, sokan meggyőződtek arról, hogy kapcsolatba kerültek elhunyt barátaikkal és rokonokkal – de ennyiben is maradt a dolog. Soha nem sikerült érdemi információt szerezni spiritisztikus forrásokból.

Hogyan prédikált Krisztus a fogságban lévő szellemeknek

Miután azonosítottuk azokat a „szellemeket”, akiknek Péter szerint Jézus hirdette az igét, felmerül a kérdés: hogyan történt ez a hirdetés? Hogyan lehetett Jézus a „seolban” vagy a *Hádészben*, ahol nincs tudat, és mégis hogyan hirdetett ezeknek a bukott angyaloknak? Ennek a látszólagos nehézségnek a magyarázata egyszerű, ha a szakaszt kissé kritikusabb szemmel vizsgáljuk. Az apostol azt mondta, hogy Jézus „elment és hirdette az evangéliumot a fogságban lévő szellemeknek”. A görög nyelvészek egyetértenek abban, hogy a „ment és hirdette” szavakat valami végrehajtásának értelmében használják, és nem abban az értelemben, hogy elment volna valahova. Más szavakkal, ez a két szó felesleges kiegészítés a szövegben. Régen szokás volt ilyen kifejezéseket használni, és még ma is találkozunk velük néha.

Dr. Benjamin Wilson az *Emphatic Diaglott* című művében így fordítja ezt a bibliai szakaszt: „Hirdette az ördögöknek a börtönben”, kihagyva a „ment és”

két szót, mivel azok a szöveg megfelelő megértéséhez feleslegesek. A szöveghez fűzött lábjegyzetben rámutat arra, hogy más tekintélyek is egyetértenek vele ebben a tekintetben. Ha tehát kihagyjuk ezt a két felesleges szót, a teljes szöveg így hangzik: „Mert Krisztus is egyszer szenvedett a bűnökért, az igaz az igaztalanokért, hogy elvezessen minket Istenhez, testben meghalva, de a Lélek által megelevenítve; amellyel a fogságban lévő szellemeknek is hirdette az igét.” (1 Péter 3:18,19). A jelentés itt nyilvánvaló, nevezetesen, hogy Jézus halála és feltámadása által hirdette az igét ezeknek a bukott angyaloknak – egy szemléltető példát adva hűségével a Mennyei Atya és Teremtő iránt, akivel szemben ezek a „szellemek” lázadtak fel.

Lucifer volt az első ezek közül a szellemi lények közül, aki lázadt Isten ellen; és nyilvánvalóan nagy hatást gyakorolt azokra, akik később csatlakoztak a lázadók soraiba. A Máté 25:41-ben szereplő „az ördög és angyalai” kifejezés arra utal, hogy szoros kapcsolat áll fenn Sátán és ezek a többi bukott szellemi lény között. A becsvágy és a gőg szelleme vezetett Lucifer bukásához (Ézsaiás 14:14); és nyilvánvalóan ugyanaz a szellem hatotta át ezeknek a kisebb bukott angyaloknak a sorait is. Jézus hűsége tehát – az a hűség, amely arra vezette, hogy alázatos legyen és engedelmeskedjen a halálig – hatalmas, „prédikáció lenne ezeknek a „börtönben lévő szellemeknek”. E prédikáció ereje jelentősen megnövekedne, amikor ezek a „szellemek” észrevennék, hogy Jézus hűsége miatt feltámadt a halálból, és Isten jobbjára emeltetett, míg ők

hűtlenségük miatt megaláztatásban és nyomorúságban élnek.

Így látjuk, hogy ha helyesen értjük őket, a halottak állapotára vonatkozó különböző bibliai szakaszok egyenként összhangban állnak azzal a nagy alapvető igazsággal, hogy „a bűn zsoldja a halál”, és hogy „a halottak semmit sem tudnak”. Prédikátor 9:5

5. FEJEZET

Mi a menny?

„Áldott legyen Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki bőséges irgalmából újjászületett minket Jézus Krisztus feltámadásával a halottak közül, élő reménységre, romolhatatlan, szennyezetlen és el nem múlandó örökségre, amelyet a mennyben tartanak fenn számotokra.”

– 1 Péter 1:3,4

Ha bibliai megértést akarunk szerezni arról, mi vár a síron túl mind a bűnösökre, mind a szentekre, figyelembe kell vennünk, mit mond a Szentírás a mennyországról. Nem lehet kétségbe vonni azt a bibliai tényt, hogy Isten az embert a földön való életre teremtette, és hogy a földet az ember otthonául teremtette. Bár az ember elvesztette földi uralmát, és a bűn miatt halálra ítéltetett, a földi élet helyreállítása biztosítva van számára Jézus, a Megváltó halála és feltámadása által. Kivételt képeznek ebből az általános feltámadásból, amely minden ember számára a dicsőséges földön való tökéletes emberi életet ígér, a Mester hűségese követői, akik – amint azt a Szentírás egyértelműen kijelenti – mennyei jutalmat fognak kapni.

A Biblia, különösen az Újszövetség, sokat mond a mennyről és a mennyei reményekről. Jézus például azt mondta: „Atyám házában sok lakóhely van; ha nem így lenne, megmondtam volna nektek. Elmegyek, hogy helyet készítsek nektek. És ha elmentem és helyet készítettem nektek, visszajövök , és

magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.” János 14:2,3

Ez egy nagyon határozott ígélet, amely egyértelműen utal a földi körülményekről a szellemi körülményekre való áttérésre. A Mester ezen szavaihoz azonban sok félreértés kapcsolódik. Gyakran halljuk, hogy az emberek reményüket fejezik ki, hogy birtokolhatnak egyet ezek közül a „sok házikó” közül, Jézus azonban egyértelműen kijelenti, hogy azok nem a követőinek szántak, hanem inkább azért megy el, hogy „helyet készítsen” számukra. Az a gondolat, hogy már akkor is sok „házikó” létezett, amikor ezt mondta, de egy új helyet, vagy állapotot kellett biztosítani a követőinek.

A „sok ház” kifejezés csupán olyan lakóhelyeket vagy állapotokat jelöl, ahol bőséges áldás és öröm van. Maga a föld, valamint az első szüleinkben megtestesült tökéletes emberi élet állapota kétségkívül egyike volt ezeknek a „házaknak”. Ezt a házat természetesen a bűn miatt elvesztettük, de Isten megfelelő idejében helyreállítják, amint azt később látni fogjuk.

A Szentírás szerint különböző anyagi létsíkok léteznek. Ezeket is helyesen sorolhatjuk a Mester által említett sok „lakóhely” közé. Hány sík vagy életrend létezik a Teremtő szellemi birodalmában, azt nem tudjuk; de az úgynevezett anyagi birodalomban létező élet nagy változatosságából ítélve soknak kell lennie. De most „új teremtés” következett, egy újabb létsíkságot kellett előkészíteni és biztosítani az egyház számára – egy helyet Jézussal, ahová ő is felmagasztaltatott feltámadásakor.

Az egyház jövőbeli helyzete

Jézus így szólt: „Hogy ahol én vagyok, ott ti is legyetek.” Ez azt mutatja, hogy a Mester hűséges követőinek jövőbeli állapota ugyanaz a hely, vagy állapot lesz, ahová őt magasztalták. Jézus magasztalásával kapcsolatban az apostol így szól: „Ezért is magasztalta őt Isten, és adott neki nevet, amely minden név felett áll: hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, a mennyben és a földön.” Filippi 2:9,10

A Mennyei Atya valóban nagy dicsőséget adott a Mesternek, mégpedig „Isten trónjának jobbján”. (Zsidók 12:2). És ezt a magasan megdicsőült állapotot „előkészítik” az egyház számára is. Figyeljük meg Jézus ígését a Jelenések 3:21-ben: „Aki győz, annak megadom, hogy üljön velem az én trónomon, amint én is győztem, és leültem az Atyámmal az ő trónjára.”

Nem csoda, hogy Péter azt mondta, hogy Krisztus feltámadásán keresztül a keresztény „újjászületik egy élő reményre, ... egy romolhatatlan, szennyezetlen és el nem múló örökségre, amelyet a mennyben tartanak fenn számotokra.” Figyeljük meg az apostol szavait a következő versben: „Akiket Isten hatalma által a hit által őriz az üdvösségre, amely az utolsó időben kinyilatkoztatandó.” 1 Péter 1:5

A Bibliában gyakran említett „utolsó idő” vagy „utolsó napok” arra az időszakra utalnak, amely Krisztus második eljövételét követi. Ez azt jelenti, hogy az egyház számára fenntartott mennyei örökséget az évszázadok során nem minden egyes keresztény

kapta meg a halál pillanatában, ahogyan azt a hitvallási teológia tanítja, hanem ez egy jutalom, amelyet a korszak végén adnak át, amikor Jézus visszatér és a halottak feltámadnak. Ez összhangban van a Mester saját ígéretével, amely a követői számára előkészítendő „helyről” szól: „Elmegyek, hogy helyet készítsek nektek, és ha elmegyek ... visszajövök, és magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.” Milyen nyilvánvaló ezekből a szavakból, hogy egyetlen keresztény sem remélheti, hogy a Mesterrel lesz, amíg ő „vissza nem jön”, és magához nem „veszi” őket.

Pál apostol a következőképpen tanúskodik ugyanerről a tényről: „Jó harcot harcoltam, ... megőriztem a hitet; mostantól fogva az igazságosság koronája van számomra eltéve, amelyet az Úr, az igazságos Bíró, azon a napon ad nekem; és nem csak nekem, hanem mindazoknak is, akik szeretik az ő megjelenését.” (2 Timóteus 4:7,8). Igen, az apostol jól tudta, hogy a Messiási Királyságban Krisztussal együtt örökösöként járó mennyei jutalmát csak a korszak végén fogja megkapni, amikor Jézus visszatér, hogy magához vegye minden szentjét.

Pál őszinte vágya

Pálnak a Filippi 1:23-ban szereplő szavainak félrefordítása miatt egyesek azt hitték, hogy az apostol azt várta, hogy halála után azonnal a mennybe kerül Jézus mellé. Idézzük a szakaszt: „Két vágy között vergődöm: vágyom arra, hogy elmenjek és Krisztussal legyek, ami számomra sokkal jobb lenne...” A szövegben szereplő „menni” szó () a

görög „*analsai*” szóból származik, és nyilvánvalóan „visszatérni”-nek kellett volna fordítani, és így is fordította Wilson professzor az *Emphatic Diaglott* című művében.

Az előző versekben az apostol elmagyarázza, hogy nem biztos benne, vajon hamarosan kivégzik-e, vagy a római hatóságok szabadon engedik-e, és így egy ideig folytathatja-e szolgálatát. Nem volt választása e két dolog között – „két dolog között ingadozom”. De volt egy harmadik dolog, amelyet nagyon is előnyben részesített, és az az „*analsai*” volt; és azért részesítette előnyben ezt, hogy Krisztussal lehessen.

Pál tudta, hogy nem lehet Krisztussal, amíg a Mester „visszatér”, és csupán kifejezte vágyakozó vágyát minden igaz keresztény reményének e dicsőséges beteljesülése iránt. Wilson professzor az *Emphatic Diaglottban* e szöveghez fűzött lábjegyzetében a következőképpen kommentálja:

„Az *analsai* szó a Lukács 12:36-ban fordul elő, és itt visszatérésként van lefordítva – Legyetek olyanok, mint azok az emberek, akik várják gazdájukat, amikor visszatér, stb. Jézus tanította tanítványainak, hogy visszajön, vagy visszatér. ... Pál hitt ebben a tanban, másoknak is tanította, és várta a mennyből jövő Megváltót ... amikor ... végre az Úrral lehet majd.”

Pál nem számított arra, hogy halála pillanatában a mennybe kerül. Csak két lehetőség közül választhatott: az egyik az volt, hogy még egy kis ideig éljen, és az igazságot és a testvéreket szolgálja, a másik pedig az, hogy elaludjon a halálban. De volt

valami, ami „sokkal jobb” lett volna mindkettőnél, és az az volt, hogy Krisztussal lehessen; de tudta, hogy ez akkoriban lehetetlen volt. Tudta, hogy Krisztus „visszatérése” még messze van a jövőben; és azt is tudta, hogy keresztényként járó jutalmát csak az utolsó napon, a feltámadáskor kapja meg. 2 Timóteus 4:7,8

„Földi házunk”

Pál apostol szavait a 2 Korinthus 5:1-9-ben néha félreértelmezik úgy, hogy a keresztények halála után azonnal a mennybe mennek; de a szakasz, ha helyesen értjük, nem ezt tanítja. Pál azt mondja: „Tudjuk, hogy ha földi hajlékunk, ez a sátor, lebontatik, akkor Istennek van építménye számunkra, nem kézzel készült ház, hanem örök a mennyekben.” Pál tudta, hogy ezt a dicsőséges mennyei életet Jézus ígérte meg, de vajon arra számított-e, hogy a halál pillanatában megkapja?

Nyilvánvalóan nem, mert a negyedik versben így folytatja: „Nem azért, hogy levetközzünk, hanem hogy felöltözzünk, hogy a halandóságot elnyelje az élet.” Az 1 Korinthus 15:51-55-ben egyértelműen megmutatja, hogy az egyház csak a feltámadáskor, „az utolsó trombitaszó” megszólalásakor fogja felvenni a halhatatlanság ruháját. Ez a Krisztus második eljövetelét követő időre teszi, és összhangban áll a témával kapcsolatos összes többi szentírási helyszíntel.

Amikor a 2 Korinthus 5:8-ban Pál arról beszél, hogy „távol van a testtől” és „jelen van az Úrnál”, nyilvánvalóan nem állítja szembe ezt a jelenlegi életet

a síron túli feltámadott étellel, hanem inkább két olyan állapotról beszél, amelyek lehetségesek a keresztény számára éppen ebben az életben. Az egyik az Úrhoz való közelség állapota, az Ő akaratának hűséges teljesítésén keresztül, a másik pedig az Őtől való viszonylagos elidegenedés, az Ő utasításainak figyelmen kívül hagyása miatt. Pál azt mondja: „Ezért fáradozunk, hogy akár jelen vagyunk, akár távol, az Ő által elfogadottak legyünk.” Vagyis függetlenül attól, hogy mindig képesek vagyunk-e megélni az Úrhoz való közelség érzését, vagy hogy időnként távolságot érzünk tőle a tökéletlenségünk miatt, keresztényekként buzgón kell dolgoznunk azért, hogy végül elfogadjon minket, és hallhassuk a Mester „jól van” szavát.

„Cselekedeteik követik őket”

A Jelenések 14:13 egy értékes ígéret, amely a korszak végén egy nagyon korlátozott időszakra vonatkozik, és nem használható megfelelően általános kijelentésként, amely leírja Isten módszerét, ahogyan az evangéliumi korszak során bánik népével. A következőképpen hangzik: „Írd meg: Boldogok a halottak, akik ezentúl az Úrban hálnak meg. Igen, mondja a Lélek, hogy pihenhessenek munkájuk fáradalmaitól; és cselekedeteik követik őket.”

A „mostantól fogva” kifejezés a kulcs e szakasz helyes megértéséhez, mivel azt mutatja, hogy az ígéret csak egy adott időponttól kezdve érvényes. A kontextus arra utal, hogy az említett idő a korszak vége, Krisztus második eljövételét követően; hogy

lesz egy „aratásnak” nevezett időszak, amelynek során a hűségesek szentek, amikor halálukkal befejezik földi útjukat, nem kell tovább aludniuk a halálban, hanem azonnal feltámadnak, hogy részt vegyenek az új királyság felállításával kapcsolatos tevékenységekben.

Pál erre utal az 1 Korinthus 15:51,52-ben: „Íme, egy titkot mutatok nektek” – mondja az apostol, jelezve, hogy amit említ, az kivétel az általános szabály alól: „Nem mindnyájan elaluszunk, de mindnyájan átalakulunk, egy pillanat alatt, egy szempillantás alatt, az utolsó trombitaszóra; mert a trombita megszólal, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságra, mi pedig átalakulunk.”

Igen, minden szentnek meg kell halnia – „hűnek kell lennie a halálig”, és „mindenkinek” át kell alakulnia, hogy felvegye a halhatatlanságot; de lesznek olyanok, akik az utolsó trombitaszóra nem kell, hogy „alvó” állapotban maradjanak a halálban. Ezek azok, akik, bár a halálban megszűnik a Mester szolgálatában végzett fáradságos munkájuk, azonnali feltámadásukkal folytatni fogják munkájukat érte. De még ez a halandóságból a halhatatlanságba való azonnali átalakulás sem azért lesz, mert ők halhatatlanok, hanem azért, mert feltámadásuk a halál pillanatában bekövetkezik – nekik nem kell alvásban várniuk az Úr második eljövetelére, ahogyan az egyház többi tagjának szükséges volt.

„Senki sem ment fel a mennybe”

Jézus első eljövetele előtt Isten hű szolgálóinak nem adtak mennyei ígéreteket; és a Mester maga is

egyértelművé teszi, hogy addig senki sem ment fel a mennybe. Idézzük Jézus szavait: „Senki sem ment fel a mennybe, csak az, aki a mennyből jött le, az Ember Fia.” (János 3:13). Jézus apostolai világosan megértették ezt a kérdést, mert Péter, amikor pünkösöd napján a hűséges pátriárka Dávidról beszélt, azt mondta: „Mert Dávid nem ment fel a mennybe.” ApCsel 2:34

Sokan azt gondolják, hogy Énokot, akit Isten elvitt, a mennybe vitték, de ez nem így van. Nyilvánvalóan Énok „elvitelére” csupán az volt a lényege, hogy a halál során elvitték anélkül, hogy neki magának át kellett volna élnie a halálhoz kapcsolódó szenvedéses folyamatokat; és valószínűleg még azelőtt, hogy át kellett volna élnie azt a fájdalmas élményt, hogy másokat haldoklani lásson. A feljegyzések szerint azért vitték el, hogy „ne lássa a halált”.

Pál a Zsidókhoz írt levél 11. fejezetében Enochot a múlt hűséges szolgálói közé sorolja, akiről azt mondja: „Ezek mind meghaltak” (Zsidókhoz írt levél 11:5, 13). A Mózes első könyve 5:24-ben azt olvassuk, hogy Enoch „nem volt, mert Isten elvette őt”. Ehhez hasonló kifejezés található a Jeremiás 31:15-ben is, ahol Ráhel elhunyt gyermekeinek állapotát leírva azt mondja, hogy „nem voltak”. A bizonyíték tehát meggyőző, hogy bármi más is rejlik Enoch elragadásának gondolatában, ő nem ment a mennybe.

Illés és a szekér

Egyesek azt állítják, hogy Illésnek a mennyben kell lennie, mivel feltételezik, hogy szekéren vitték fel a mennybe. A feljegyzések azonban azt mutatják, hogy a tüzes szekér csupán elválasztotta Illést Elizeustól. A forgószelel volt az, ami Illést a mennybe emelte. (2 Királyok 2:11). Ezzel kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy a „menny” és a „mennyekek” szavakat a Szentírásban gyakran használják a Földet körülvevő légkör () leírására; és nyilvánvalóan ebbe a „mennybe” vitte el Illést a forgószelel, amely véget vetett eseménydús életének. Mózes 1. könyve 1:8,9,14,15,17,20; 7:11,23; Zakariás 2:6

Az a tény, hogy a megdicsőülés látomásában a tanítványok látták Illést és Mózeszt, nem jelenti azt, hogy ez a két próféta akkor ténylegesen élt valahol a mennyben. Amikor lejött a Megdicsőülés hegyéről, Jézus így szólt tanítványaihoz: „Ne mondjátok el senkinek a látomást, amíg az Ember Fia fel nem támad a halálból.” (Máté 17:9). A látomás nem valóság. Péter látomást látott, amelyben tisztátalan állatok ereszkedtek le az égből egy lepedőben, de azok nem voltak valódi állatok. János, a Patmosz-szigeten, egy sor látomást látott, amelyekben mindenféle tárgy, élőlény és élettelen dolog megjelent előtte két korszak nagy történelmi panorámájában, de a látott dolgok közül egyik sem volt valóság. Így a tanítványok látomást láttak, amelyben Mózes és Illés jelent meg, pedig mindkét próféta a halálban aludt, és a mai napig is ott van, és ott lesz a feltámadásig. Zsidók 11:35,39,40

Ez a megdicsőülés látomása Krisztus királyságáról szólt, amikor az a föld felett uralkodni fog. Minden igaz keresztény, akit akkor a mennyei dicsőségbe emelnek, Krisztussal együtt fog uralkodni, és ennek az uralkodásnak a célja az lesz, hogy az egész emberiséget egészséggel és étellel áldja meg a földön. Ebben az időben fog helyreállni a paradicsom.

6. FEJEZET

Hol van a paradicsom?

Sokan úgy használják a „paradicsom” és a „menny” szavakat, mintha szinonimák lennének, és általában mindkét kifejezést úgy értelmezik, hogy egy olyan állapotra vagy helyre utal, ahol lelki boldogság uralkodik, messze a bűn és a halál anyagi világától. És úgy tartják, hogy minden jó keresztény halála után azonnal oda kerül. Vannak azonban olyanok, akik különbséget tesznek a paradicsom és a mennyország között, azt állítva, hogy az előbbi egyfajta átmeneti állapot, amelybe szinte mindenki belép a halál után, és ahol a jövőbeli ítéletnapig maradnak, amikor is vagy az örök boldogság mennyországába, vagy a szintén végtelen kínok poklába kerülnek.

A Szentírás alapos tanulmányozása azt mutatja, hogy a fenti nézetek tévesek, és hogy ez a tévhit csupán egy újabb jele annak, hogy a nagy csaló igyekszik alátámasztani eredeti hazugságát: „Bizony nem haltok meg.” Ha a halottak halottak, amint azt a Szentírás olyan világosan tanítja, akkor azok, akik meghalnak, semmiképpen sem élvezhetik az életet, sem a paradicsomban, sem a mennyben.

A „paradicsom” szó szó szerint kertet vagy parkot jelent. A Szentírásban helyesen az Édenkertre alkalmazzák, ahonnan az embert a bűn miatt kiűzték. Ezékiel 36:34,35-ben a próféta jelzi, hogy az Édenkert állapotát vissza kell állítani a földön, ami az Apostolok cselekedetei 3:20,21-ben szereplő Péter apostol tanúsága szerint egyben Isten minden szent

prófétájának közös kijelentése is. Péter itt a földi paradicsom helyreállításának megvalósulására váró időszakra utal, mint „mindennek helyreállításának idejére”.

Ha alaposan megvizsgáljuk az apostol szavait, észrevehetjük, hogy a „helyreállítás” időszaka Krisztus második eljövetelét követi – „akit az égnek el kell fogadnia mindennek helyreállításának idejéig”. Ha tehát a paradicsom egy világméretű boldogság és tökéletesség állapota lesz itt a földön, akkor az nem csak hogy nem létezett Jézus első eljövetelkor, hanem Péter szavai szerint addig nem is válik valósággá, amíg Krisztus vissza nem tér és meg nem alapítja királyságát.

A tolvaj a paradicsomban

Mit értett Jézus a kereszten lógó tolvajnak tett ígéretével? Jézus kijelentése: „Velem leszel a paradicsomban”, válasz a tolvaj kérésére: „Uram, emlékezz meg rólam, amikor eljössz a te országodba.” (Lukács 23:42). Nem feltételezhetjük, hogy a tolvaj sokat tudott a Messiás jövődő királyságáról. Nem volt szükséges, hogy sokat tudjon róla ahhoz, hogy ilyen kéréssel forduljon hozzá. A Mester feje fölött elhelyezett felirat egyértelműen mutatta, hogy ő királynak tartja magát; és bár akkoriban nem úgy tűnt, hogy Jézus valaha is képes lenne királyi hatalmat gyakorolni, vagy olyan helyzetben lenne, hogy bárkinek is segíthessen, a tolvaj kétségtelenül úgy gondolta, hogy nem árthat, ha egy kis tiszteletet és elismerést tanúsít e

feltételezett bűnöző király iránt azzal, hogy kéri, vegyék fel az ő országába.

A tolvaj részéről ez a barátságos gesztus – amelyet csupán az a vágy váltott ki, ami a „ ” kéréséhez vezetett – Jézus által fel lett fogadva, és ő élő, ragyogó ígéretté alakította: „Velem leszel a paradicsomban.” Hogy Jézus válasza a tolvaj kérésének helyességét hivatott elismerni, azt jelzi a „bizony” szó használata – más szóval: kérésed összhangban van az isteni tervvel. „Király vagyok, királyságom lesz, és emlékezni fognak rád abban a királyságban – »Velem leszel a paradicsomban.«”

Az, hogy Jézus királysága még nem jött létre abban az időben, amikor ezt az ígéretet tette a tolvajnak, abból is kitűnik, hogy tanítványait így tanította imádkozni: „Jöjjön el a te országod. Legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is.” (Máté 6:10). Ez az ihletett ima nemcsak azt hangsúlyozza, hogy a Messiási királyság akkor még nem volt valóság, hanem alátámasztja azt a gondolatot is, amelyet már felfedeztünk, nevezetesen, hogy amikor eljön, az itt lesz a földön.

A tolvaj tehát földi áldást kért, és Jézus válasza földi áldást ígért. A Messiási Királyság irányítása alatt helyreállított paradicsom ezen földi áldásai az egész emberiség számára elérhetőek lesznek, amikor eljön a „helyreállítás” ideje. Addig azonban a barátságos tolvajnak, valamint mindazoknak, akik a sírban vannak, várniuk kell az ígért áldásokra – várniuk kell a halál álmában, a föld új napjának reggeléig, amikor az Ember Fiának hangja felébreszti őket. János 5:28

Mit értett tehát Jézus azon a kifejezésen, hogy „ma”, amikor ígéretet tett a kereszten lógó tolvajnak? Az a látszólagos nehézség, hogy ezt a szakaszt összehangoljuk a Szentírás általános tanúságtételével a halottak állapotáról, abból adódik, hogy egyes bibliafordításokban rosszul helyezték el a vesszőt. A Biblia eredeti, ihletett írásaiban egyáltalán nem volt írásjel, mert akkoriban még nem találták fel az írásjeleket. Az írásjelek valójában viszonylag modern eredetűek, mivel csak néhány száz évvel ezelőtt vezették be az irodalomba.

A Biblia fordítói, akik – szinte az egész vallási világhoz hasonlóan – azt hitték, hogy a halál pillanata egyben a mennyei boldogságba való átlépés pillanata is, beillesztették a vesszőt ebbe a szakaszba, hogy az összhangban legyen teológiai dogmáikkal. A vessző helyének egyszerű megváltoztatásával megkapjuk a szövegből a helyes gondolatot: „Bizony mondom neked ma, velem leszel a paradicsomban.” Így tárja fel a Mester azt a hallgatóságos bizalmat, amelyet a Mennyei Atya számára készített tervében érzett.

A „ma” Jézus kijelentésében olyan napot jelentett, amikor emberi szempontból lehetetlennek tűnt, hogy valaha is királysága legyen. De a Mester hite olyan nagy volt, hogy teljes bizalommal, még akkor is, amikor minden természetes körülmény megkérdőjelezte reményét, határozottan és biztosan biztosíthatta a tolvajnak, hogy valóban lesz messiási királyság – a paradicsom helyreáll, és ő ott lesz, és lehetősége lesz élvezni annak áldásait.

Pál elragadtatása a paradicsomba

A 2 Korinthus 12:1-4-ben Pál egy látomásról mesél, amelyben „elragadtatott a paradicsomba”. Ez, ahogy az apostol elmagyarázza, egy „látomás” volt, és egyáltalán nem jelenti azt, hogy a paradicsom akkor ténylegesen létezett volna. Az apostol elmagyarázza, hogy ebben a látomásban a „harmadik égbe” is elragadtatott. Ez az információ adja meg nekünk a kulcsot az egész látomás jelentéséhez.

Péter apostol második levelének 3. fejezetében beszámol nekünk erről a „harmadik mennyről”, amelyet Pál látomásában látott. Péter valójában mindhárom „mennyet” említi, és nem csupán a „harmadikat”. Kifejti, hogy az első menny Noé idejében, az özönvíz előtt létezett, és az özönvíz idején elpusztult. Arról is beszámol, hogy a második menny az özönvíz idején jött létre, és Krisztus második eljövetele után fog elpusztulni. „Mindazonáltal” – folytatja az apostol – „mi az Ő ígéretének megfelelően új mennyeket és új földet várunk, ahol az igazságosság lakozik.”

Ez az „új ég”, amelyre várunk, tehát a „harmadik” lenne. Péter egy „új földről” is beszél. Ezt az „új földet” írja le Pál látomásában a „paradicsomként”. Péter most egyértelművé teszi, hogy mind az új, vagy „harmadik” ég, mind az új, vagy „paradicsomi” föld Krisztus második eljövetelét követően fog létrejönni, vagyis megeremtésre kerül. Ez megerősíti korábbi megállapításainkat, nevezetesen azt, hogy a

paradicsom még nem létezik, ezért senki sem juthat a paradicsomba a halál pillanatában.

Áldások a „paradicsomi” földön

Péter azt mondja, hogy „az ő ígéretének megfelelően” várjuk az „új eget és az új földet”. Az „ígéret”, amelyre az apostol nyilvánvalóan utal, az Ézsaiás 65:17-25-ben található. Az e ígérettel kapcsolatos egyik kiemelkedő tény – amint azt elolvasásakor észrevehetjük – az, hogy az „új föld” teremtésével „öröm” jön el; véget ér a „sírás”; többé nem lesznek „csecsemők”; gazdasági biztonság, mivel azok, akik házakat építenek, „lakni fognak bennük”; „nem fognak hiába fáradozni, sem bajt okozni”; mielőtt hívják az Urat, „az válaszol”; „a farkas és a bárány együtt legelnek”; és végül a mindent átfogó ígéret: „Nem fognak ártani, sem pusztítani az én szent hegyemen [királyságomban], mondja az Úr.”

Ez a Biblia egyik dicsőséges királysági ígérete, mivel a „hegy” kifejezést itt Isten királyságának szimbólumaként használják. Ez az a hegy, amelyet a Dániel 2:35, 44, 45 leír, és amely növekedni fog, és betölti az egész földet. Ez az a királyság, amelyben a kereszten lógó tolvajra emlékezni fognak: az a királyság, amely világszerte helyreállítja a paradicsomi állapotokat. Ebben a próféciaiban semmi sem utal arra, hogy ez mennyei áldások ígérete lenne – minden földi dolgról van szó.

Ugyanezeket az új eget és új földet említi a Jelenések 21:1–4 is, és ugyanazokat az áldásokat ígéri azok létrejöttét követően. Milyen csodálatos, messzemenő áldások ezek! Idézzük: „És Isten letöröl minden könnyet a szemükről; és nem lesz többé

halál, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom; mert a régiek elmúltak.”

Mind Ézsaiás, mind a Jelenések írója az „új eget” és az „új földet” az „új Jeruzsálemmel” hozza összefüggésbe. Pál a Galatákhöz írt levél 4:26-ban a gyülekezetet azonosítja ezzel a mennyei Jeruzsálem-osztállyal. A gyülekezetet Krisztus „menyasszonyának” is nevezik, és a Jelenések 21:9,10-ben megtudjuk, hogy ez a „menyasszony” valóban az „új Jeruzsálem”. Így tehát, amikor az új ég és az új föld véglegesen létrejön, az egyház osztálya már készen lesz, és az Úr Jézussal lesz, mint vele együtt örökösök ebben az új királtsági rendben.

Ekkor, mint menyasszonya, csatlakoznak ahhoz az áldott munkához, hogy életet adjanak mindazoknak, akik hallgatnak és eljönnek az akkor biztosított élet forrásához – „És a Lélek [Urunk Jézus] és a menyasszony mondják: Jöjj! ... És aki akar, vegyen az élet vizéből ingyen.” (Jelenések 22:17). Ez az élet vize Isten és a Bárány trónja alól árad – egy gyönyörű, összetett szimbolika, amely azt mondja nekünk, hogy az akkor elérhető élet áldásai az új királyság kormányzati szabályozásának – a „trónnak” – lesznek alárendelve, és a megölt Bárány megváltó munkája miatt ingyenesek lesznek mindazok számára, akik vágyakoznak rájuk. Jelenések 22:1

A „mennyek” és a „föld” természetesen szintén szimbolikusak; és a Szentírás jelzi, hogy ezek az új királyság két fázisát képviselik: a mennyei fázist, amely elsősorban Jézusból és dicsőített egyházából áll, akik a királyság szellemi, láthatatlan uralkodói

lesznek; és a földi fázist, amely főként a feltámadt ősi prófétákból és a múlt más érdemeseiből áll, akik „hercegek lesznek az egész földön”. Zsoltárok 45:16

Jézus azt mondta: „Látni fogjátok Ábrahámot, Izsákot és Jákóbot, valamint az összes prófétát Isten királyságában”, és valóban, ők feltámadnak a halálból, és visszanyerik a tökéletes emberi életet; és ezek a tökéletes „államférfiak”, az isteni Krisztus képviselői lesznek azok, akik közvetlenül foglalkoznak az emberiség világával. Igen, ez egy valódi királyság lesz, és amikor megalapul, az egész sóhajtozó teremtés valódi életáldásokat fog élvezni.

Ez tehát az a remény, amelyet a Szentírás kínál nekünk vigasztalásként és támaszként a szükség idején. Dicsőség, tisztelet és halhatatlanság, mint Jézus társorosai az ő országában minden hűséges keresztény számára; és helyreállított emberi élet egy földi paradicsomban az emberiség minden más tagja számára, akik, amikor a Messiás országa megalakul, engedelmeskednek annak törvényeinek és elfogadják „az élet vizét ingyen”.

A királyság áldásai

Milyen dicsőséges áldásokkal teli időt fog ez az isteni királyság biztosítani a bűn által megbetegedett világnak válaszul a „Jöjjön el a te országod. Legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is” imádságra! Valóban új korszak lesz ez. A múltban az egyik korszakból a másikba való átmenet jellegzetes és markáns volt, de ez a változás lesz a legkiemelkedőbb és a legeseménydúsabb mind közül, mert a világ uralmának átadását jelenti Sátán

halál uralkodásától a Messiás élet uralkodásához; a hamis istenek babonás imádásától Jehova, az igaz Isten, és Krisztus, az ő Fia, a világ Megváltója és Életadója értelmes imádásához.

Maga a gondolat is, hogy ilyen messzemenő változások történnek, megrendítené a hitet, ha nem lenne tudatában annak, hogy ezeket a Mindenható Isten és a világegyetem Teremtője ígérte és tervezte, aki ugyanolyan bőségesen képes a halottakat életre kelteni Fián keresztül, mint ahogyan eredetileg életet teremtett. És micsoda látvány lesz az – egy egész emberiség visszatér Istenhez és az élethez, örök öröm dalait énekelve ajkukon és szívükben! Ó, igen, „öröm és vidámság lesz részük, és a bánat és a sóhaj elmenekül.” Ézsaiás 35:10

A bánat és a sóhaj most elválaszthatatlannak tűnik lényunktől, mégis az isteni ígéret szerint „elmennek”. A bűn, a betegség és a halál voltak a világ minden bánatának okai, és az emberiség ezen „ellenségeit” a Messiás királyságának hatalma fogja elpusztítani. Így tehát, bár a zsákruhában és hamuban való sírás végigkísérte a bűn és a halál uralmának hosszú éjszakáját, az öröm várja a sóhajtozó teremtést az ezeréves hajnalon, amely már hamarosan beköszönt. Akkor a könnyeket letörlik minden arcról, és szépséget kapnak a hamu helyett, és az öröm olaját a nehézség szelleme helyett.

Ézsaiás 25:6-9-ben a próféta prófétai leírást ad nekünk az új királyságról, amikor a paradicsomi állapotok világszerte helyreállnak, és ennek a próféciónak egy részében () kijelenti, hogy Isten

akkor „győzelemben elnyeli a halált”. Az 1 Korinthus 15:54-ben Pál apostol idézi ezt az ígéretet, és elmagyarázza, hogy az akkor teljesül be, amikor az egyház felmagasztaltatik a halhatatlanságra Urával együtt. A királyság áldásainak egyik eredeti ígértét Ábrahám kapta, amelyben Isten azt mondta neki, hogy az ő magvából a föld minden nemzetsége megáldatik.

A Galátusokhoz írt levél 3:8, 16 és 27–29-ben Pál elmagyarázza, hogy az Ábrahámnak tett ígértet beteljesülése Krisztuson és dicsőített egyházán, azaz e korszak hűséges követőin keresztül fog bekövetkezni. Ezért tehát a paradicsomi élet- és boldogságkörülmények még nem álltak helyre a földön; vagyis a jelen korszak Krisztus-követőit, akik osztozni fognak mennyei otthonában, és vele együtt örökösök lesznek az élet áldásainak a világra való kinyújtásában, először is ki kell választani és fel kell készíteni őket a királyságban betöltendő magas pozíciójukra.

A kor jelei kétségtelenül arra utalnak, hogy e korszak végnapjait éljük, amikor Krisztus egyházának kiválasztása már majdnem befejeződött. Ez azt jelenti, hogy a világ aranykorának „édes jövője” már közeledik, és hamarosan a sírás sötét éjszakája átadja helyét az ének reggelének. Milyen örömteli idő lesz az, amikor a temetések már nem lesznek a napirenden, hanem helyükbe a korábban szeretett, de a halálban egy időre elvesztett barátok és rokonok boldog újraegyesülése lép – egy olyan újraegyesülés, amely örökre szól mindazok számára, akik akkor engedelmeskednek az isteni királyság törvényeinek,

és az engedelmesség révén részesülnek az isteni Krisztus és dicsőséges menyasszonya „” helyreállító erejében. Jelenések 22:17

A megváltott faj egyetlen teremtménye sem lesz olyan alacsony rangú, hogy az isteni kegyelem ne érhetné el a királyság mindenható és áldott közvetítői révén. Nincs olyan mély a bűn által okozott romlás, amelyet az irgalom keze ne tudna felmérni, hogy megmentse a vérrel megváltott lelket; nincs olyan sűrű a tudatlanság és a babona sötétsége egyetlen szívben sem, hogy az isteni igazság és szeretet fénye ne hatolna át a homályon, és ne hozna vele az új nap örömeinek és boldogságának ismeretét, valamint az engedelmesség révén a benne rejlő áldásokban való részesülés lehetőségét. Nincs olyan betegség, amely megtámadhatja és megfertőzheti a fizikai rendszert, amely a Nagy Orvos azonnali beavatkozásának hatókörén kívül esne. És nincs olyan testi fogyatékoság vagy elmebetegség, amely ellenállhatna gyógyító érintésének.

De senki se gondolja egy pillanatra sem, hogy ez minden egyes ember egyetemes megbékélését és üdvösségét jelenti, függetlenül attól, hogy engedelmeskednek-e az új királyság törvényeinek; mert a Szentírás nem tanít ilyen feltétel nélküli üdvösséget. Az ApCsel 3:20-23-ban az apostol beszámol nekünk a helyreállítás eljövételéről, amelyet Isten minden szent prófétája által megígért, de egyértelművé teszi, hogy az egyén számára ezeknek az áldásoknak a megkapása attól függ, hogy engedelmeskedik-e „annak a prófétának”, az isteni Krisztusnak. Azt mondja: „És léssen, hogy minden

lélek, aki nem hallgat arra a prófétára, elpusztul a nép közül.”

Pál felvetette a kérdést, hogy hogyan hihet valaki Krisztusban, ha nem hallott róla. Valóban, senki sem lesz megmentve vagy elveszve tudatlanságában. A Szentírás tanítja, hogy senki sem fog elpusztulni abban, amit a Jelenések írója „második halálnak” nevez, amíg az igazság világos ismerete révén nem kap teljes lehetőséget a hitre és az engedelmességre. E cél elérése érdekében Isten terve előirányozza mindazok felébresztését, akik a halál álmában alszanak. Erre az ébredésre utal Pál, amikor az 1 Timóteus 2:3,4-ben azt mondja, hogy Isten akarata az, hogy mindenki „megmeneküljön” – nem örökre, hanem a halál álmából, hogy eljussanak az igazság ismeretéhez, különösen ahhoz az igazsághoz, amely Isten Fiának, a Megváltójuknak az ajándékáról szól. De az örök élet csak azoknak lesz a boldog része, akik, amikor megvilágosodnak, „hisznek” benne. Isten kegyelmének ezt a korlátját a János 3:16 világosan megfogalmazza: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

Nem a mi dolgunk azt találgatni, hogy hányan, vagy kevesen fogják elutasítani Isten kegyelmét az ezeréves királyság idején, amikor az igazság tiszta üzenete beborítja a földet. A jelenlegi körülmények nem adnak nekünk olyan mércét, amely alapján ítéelkezhethetnénk, mert a világot jelenleg elvakítja a nagy csaló, a Sátán megtévesztő hatása. Tévedés azt feltételezni, hogy mindazoknak, akik a

templomharangok hangjától nem messze élnek, megvan a lehetőségük arra, hogy megismerjék Krisztust és higgyenek benne, mert olyan sok egymásnak ellentmondó templomharang van. Maguk is reménytelenül megosztottak abban a kérdésben, hogy mi is az igazság; és ha a vakok vezetik a vakokat, mi más várhatnánk, mint hogy mindkettőjük a zavarodottság és a kétely árokába zuhan. Így is van.

De a királyság korszakának legelején, amikor a kereszten lógó tolvaj arra kért, hogy emlékezzenek rá, Sátán, az emberiség főcsalója, meg lesz kötözve. (Jelenések 20:1,2). A Messiás hatalomra kerülését a próféta a nap felkeléséhez hasonlítja, az új földi Királyt „az igazságosság napjának” nevezik, amely egészséget és életet adó erővel fog felkelni, eloszlatva a sötétség és a babona ködét, és megvilágítva a világot Isten szeretetének igazi evangéliumával. Malakiás 4:2

Ez lesz az az idő, amikor mindenkinek valódi lehetősége lesz bizonyítani hűségét az igazságosság isteni elvei iránt, amelyeket akkor a Messiási Királyság rendje példáz, és kiváltságban részesül, hogy örökké lakjon abban a helyreállított földi paradicsomban. Azok, akik nem hisznek és nem engedelmeskednek, a Szentírás szerint „elpusztulnak a nép közül”. ApCsel 3:23

Így fog eljönni Isten országa, és úgy fog teljesülni az ő akarata a földön, ahogyan a mennyben is teljesül. Így fog Krisztus uralkodni az Atya helytartójaként, amíg le nem győz minden ellenséges

hatalmat és erőt, és minden térdet meg nem hajlít, és minden nyelvet nem készítet arra, hogy bevallja Isten Atya bölcsességét, igazságosságát, szeretetét és hatalmát.